

Obsah:

Ú v o d.....	3
1 Náležitosti Návrhu záverečného účtu verejnej správy SR za rok 2008	3
2 Súhrnná charakteristika ekonomického vývoja v roku 2008	4
3 Výsledok hospodárenia rozpočtu verejnej správy za rok 2008 v metodike ESA 95 ...	11
4 Aktíva a pasíva sektora verejnej správy	12
5 Príjmy štátneho rozpočtu.....	17
5.1 Hlavná kategória 100 – Daňové príjmy	18
5.2 Hlavná kategória 200 – Nedaňové príjmy.....	24
5.3 Hlavná kategória 300 – Granty a transfery	26
6 Výdavky štátneho rozpočtu	26
6.1 Výdavky štátneho rozpočtu v ekonomickom členení	27
6.1.1 Hlavná kategória 600 - Bežné výdavky	27
6.1.2 Hlavná kategória 700 - Kapitálové výdavky	29
6.2 Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie	29
7 Stanovisko k vybraným kapitolám štátneho rozpočtu.....	30
8 Programové rozpočtovanie.....	34
9 Rozpočtové vzťahy Slovenskej republiky a Európskej únie.....	35
9.1 Charakteristika vplyvu prostriedkov Európskej únie na štátny rozpočet.....	35
9.2 Analýza rozpočtovaných a skutočne získaných prostriedkov z Európskej únie podľa jednotlivých fondov a ich využitie	37
9.3 Spolufinancovanie z prostriedkov štátneho rozpočtu.....	39
10 Vývoj schodku štátneho rozpočtu a jeho financovanie	41
11 Štátne aktíva a štátne pasíva.....	43
12 Zhodnotenie hospodárenia obcí a vyšších územných celkov.....	45
Záver.....	50

Zoznam použitých skratiek:

ARDAL	Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity
b. c.	bežné ceny
CR SR	Colné riaditeľstvo SR
DR SR	Daňové riaditeľstvo SR
DHM	drobný hmotný majetok
DNM	drobný nehmotný majetok
DPFO	daň z príjmu fyzickej osoby
DPPO	daň z príjmu právnickej osoby
DPH	daň z pridanej hodnoty
EAGGF	Európsky poľnohospodársky a garančný fond
EAGF	Európsky poľnohospodársky zabezpečovací a garančný fond
EAFRD	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EFF	Európsky fond pre rybné hospodárstvo
EHP	európsky hospodársky priestor
EIB	Európska investičná banka
ES	Európske spoločenstvo
ESA 95	Európsky systém účtov
EÚ	Európska únia
EÚS	európska územná spolupráca
FNM SR	Fond národného majetku SR
HDP	hrubý domáci produkt
HND	hrubý národný dôchodok
MF SR	Ministerstvo financií SR
MO SR	Ministerstvo obrany SR
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva SR
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
MVRR SR	Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR
NBS	Národná banka Slovenska
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad SR
p. b.	percentuálny bod
RTVS, s.r.o.	Rozhlasová a televízna spoločnosť, s.r.o.
RVS	rozpočet verejnej správy
s. c.	stále ceny
SPF	Slovenský pozemkový fond
SR	Slovenská republika
ŠD	štátny dlh
ŠFA	štátne finančné aktíva
ŠFP	štátne finančné pasíva
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠP	Štátna pokladnica
ŠPP	štátne pokladničné poukážky
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ŠR	štátny rozpočet
ŠZÚ SR	štátny záverečný účet SR
ÚPV SR	Úrad priemyselného vlastníctva SR
ÚS SR	Ústavný súd SR
VPS	Všeobecná pokladničná správa
VÚC	vyšší územný celok
ZÚVS SR	záverečný účet verejnej správy SR

Ú v o d

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky v zmysle § 5 ods. 1 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR vypracoval stanovisko k Návrhu štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky za rok 2008, ktorý je podľa § 29 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov súčasťou záverečného účtu verejnej správy a súčasne podáva stanovisko k vybraným častiam záverečného účtu verejnej správy z hľadiska dodržania:

- zákona č. 608/2007 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2008,
- zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy,
- zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve,
- ďalších zákonov a predpisov súvisiacich najmä s hospodárením s prostriedkami štátneho rozpočtu a nakladania s majetkom štátu.

NKÚ SR v stanovisku hodnotí:

- náležitosti Návrhu záverečného účtu verejnej správy SR za rok 2008, ktorý obsahuje:
 - záverečný účet verejnej správy za rok 2008,
 - výsledky hospodárenia štátneho rozpočtu SR v roku 2008,
 - výsledky hospodárenia ostatných subjektov verejnej správy SR v roku 2008,
- súhrnnú charakteristiku ekonomického vývoja v roku 2008,
- výsledok hospodárenia rozpočtu verejnej správy za rok 2008 v metodike ESA 95,
- aktíva a pasíva sektora verejnej správy,
- vývoj, štruktúru a financovanie štátneho dlhu,
- príjmy a výdavky štátneho rozpočtu,
- rozpočtové vzťahy SR a EÚ,
- vývoj schodku štátneho rozpočtu a jeho financovanie,
- štátne aktíva a štátne pasíva.

Stanovisko sa opiera o kontrolné poznatky NKÚ SR za rozpočtový rok 2008 a údaje a informácie poskytnuté, resp. publikované Štátnou pokladnicou, Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity, Štatistickým úradom SR a Národnou bankou Slovenska.

1 Náležitosti Návrhu záverečného účtu verejnej správy SR za rok 2008

NKÚ SR konštatuje, že predložený Návrh záverečného účtu verejnej správy SR za rok 2008 v súlade s § 29 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy obsahuje:

- údaje o príjmoch a výdavkoch štátneho rozpočtu a o súhrne rozpočtov ostatných subjektov verejnej správy za príslušný rozpočtový rok,
- bilanciu financovania schodku štátneho rozpočtu a štátneho dlhu,
- prehľad o stave a vývoji dlhu verejnej správy,
- údaje o aktívach a pasívach verejnej správy vrátane bilancie štátnych aktív a štátnych pasív,
- prehľad o poskytnutých návratných finančných výpomociach a o stave a vývoji štátnych záruk,
- prehľad o použití rozpočtových rezerv,

- prehľad o poskytnutých úľavách podľa osobitného predpisu,
- prehľad o stave daňových pohľadávok a colných pohľadávok,
- súhrnnú správu o výsledkoch finančnej kontroly a vnútorného auditu.

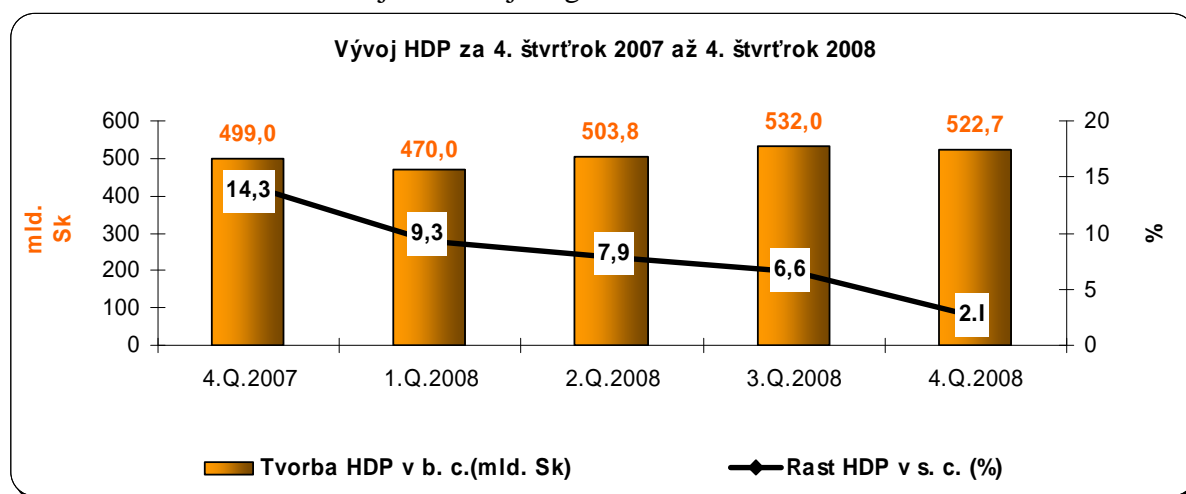
2 Súhrnná charakteristika ekonomického vývoja v roku 2008

Slovensko sa po roku 2007 z hľadiska reálnej konvergenzie zaradilo tempom rastu HDP (10,4 %) k najdynamickejším ekonomikám EÚ. Tento vývoj na udržateľnej úrovni bol založený na raste potenciálneho produktu, produktivity práce a konkurencieschopnosti. Vytvoril predpoklady pokračujúceho priaznivého hospodárskeho vývoja aj v roku 2008, ktorý bol dôležitý z hľadiska hodnotenia nominálnej konvergenzie a zavedenia eura k 01.01.2009.

V odhade rastu HDP na rok 2008 (6,8 %) sa prejavovala vyvážená kombinácia spolupôsobenia domáceho dopytu a čistého exportu založená na raste produktivity práce, konkurencieschopnosti a exportnej výkonnosti, ktorá nemala pri otvorenosti slovenskej ekonomiky ohroziť makroekonomickú stabilitu. Rozhodujúci vplyv mal mať čistý export pri pretrvávajúcom vyššom raste zahraničného dopytu tovarov a služieb pred ich dovozom. V miernom medziročnom poklese dynamiky rastu domáceho dopytu mali v roku 2008 prorastovo pôsobiť všetky jeho hlavné komponenty s výnimkou konečnej spotreby verejnej správy v dôsledku napĺňania rozpočtových zámerov verejnej správy.

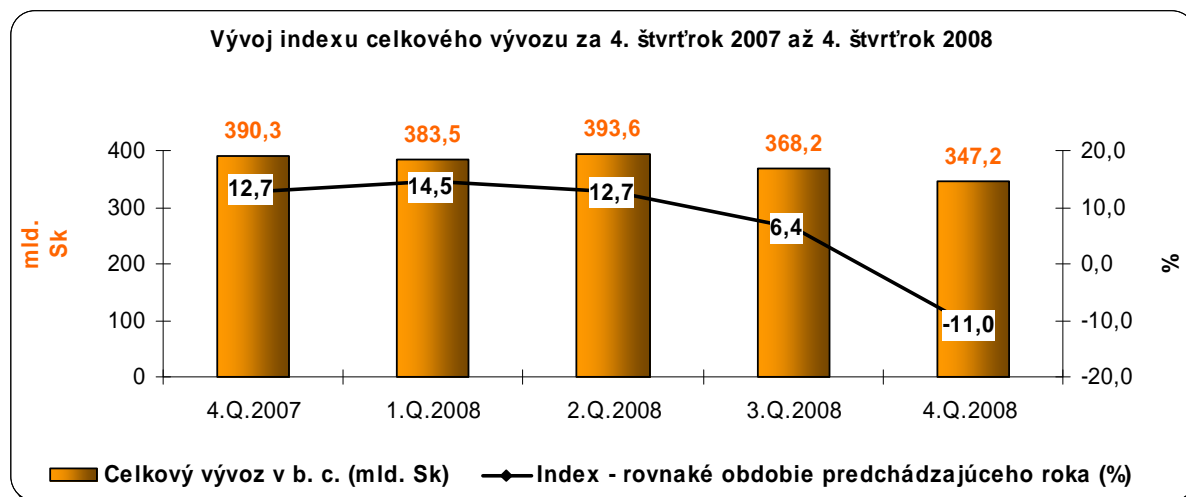
Odhadovaný vysoký rast HDP sa mal v roku 2008 prejavovať aj vo zvyšovaní dopytu po pracovnej sile na domácom trhu práce a následne vo vývoji zamestnanosti (1,6 %), nezamestnanosti (10,0 %) a priemernej nominálnej mesačnej mzdy (6,6 %), u ktorej sa nepredpokladali reálne riziká z možného premietnutia rýchlejšieho rastu produktivity práce. V súvislosti s očakávaným vývojom regulovaných cien a ich nákladových impulzov sa očakával aj priaznivý vývoj celkovej inflácie (2,0 %).

Odhady makroekonomického vývoja Slovenska v roku 2008 však výrazne ovplyvnili globálna finančná a hospodárska kríza, ktorá v IV. štvrťroku tvrdo zasiahla EÚ. Obmedzenie úverov, pokles cien nehnuteľností a pád burzových trhov sa premietli v znížení spotreby, investícií a európskych vývozov, čo sa negatívne prejavilo aj v rozvíjajúcej sa reálnej ekonomike Slovenska. Vývoj tvorby HDP v b. c. a jeho rastu v s. c. za IV. štvrťrok 2007 až IV. štvrťrok 2008 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR

Na pokles tvorby a rastu HDP na Slovensku v závere roka 2008 mal rozhodujúci vplyv predovšetkým pokles zahraničného dopytu, ktorý sa premietol do spomalenia dynamiky vývozu a následne do produkčnej stránky ekonomiky, celkového domáceho dopytu a trhu práce. Vývoj indexu celkového vývozu Slovenska za IV. štvrťrok 2007 až IV. štvrťrok 2008 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR

Výrazný pokles celkového vývozu v IV. štvrťroku 2008 v porovnaní so IV. štvrťrokom 2007 súvisel s citlivou reakciou slovenskej ekonomiky na zníženie ekonomického rastu a aktivít najvýznamnejších obchodných partnerov v rámci zoskupenia krajín EÚ-27. Vývoz do týchto krajín za rok 2008 totiž predstavoval 85,2 % z celkového slovenského exportu, z toho do Českej republiky 13,0 %.

Medzinárodné porovnanie vývoja rastu HDP v s. c. za IV. štvrťrok 2007 až IV. štvrťrok 2008 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov zoskupenia, krajiny	4.Q.2007	1.Q.2008	2.Q.2008	3.Q.2008	4.Q.2008
EÚ-27	2,5	1,9	2,2	1,1	-1,4
Slovenská republika	14,3	9,3	7,9	7,0	2,5
Česká republika	5,9	4,7	4,5	4,3	1,0
Maďarsko	0,5	1,7	2,0	0,8	-2,0
Poľsko	7,2	6,2	5,8	5,2	2,3

Zdroj: Eurostat

EÚ a jej členské štáty za účelom zvrátenia dopadov svetovej finančnej a hospodárskej krízy prijali už koncom roka 2008 opatrenia na oživenie hospodárstva a podporu jeho obnovy. Tieto opatrenia vyjadrené v Pláne hospodárskej obnovy Európy vychádzajú z Paktu stability a rastu a z Lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť. Ich cieľom je na základe koordinovaného postupu EÚ a jej členských štátov vyhnúť sa recesii. Sú zamerané predovšetkým na stimuláciu dopytu a zvyšovanie dôvery spotrebiteľov, znižovanie nákladov obyvateľstva spojených s hospodárskym poklesom, zastavenie poklesu pracovných miest, pokračovanie potrebných štrukturálnych reforiem a reforiem finančného trhu, podporu inovácií a znalostnej ekonomiky, energetickú bezpečnosť a využívanie všetkých dostupných politických nástrojov a fiškálnych politík na zabezpečenie súladu medzi okamžitými činnosťami a strednodobými a dlhodobými cieľmi EÚ.

Aj slovenská vláda prijala koncom roka 2008 uznesením č. 808/2008 zo 06.11.2008 opatrenia na prekonanie dopadov globálnej finančnej a hospodárskej krízy. Tieto opatrenia majú pomôcť čeliť najsilnejším globálnym ekonomickým tlakom tak, aby kríza zasiahla hospodárstvo a životnú úroveň obyvateľov Slovenska v čo najmenšej miere. Prijaté opatrenia sú smerované do jednotlivých oblastí hospodárskej politiky s tým, že budú vládou SR pravidelne monitorované a v prípade potreby priebežne aktualizované a dopĺňané.

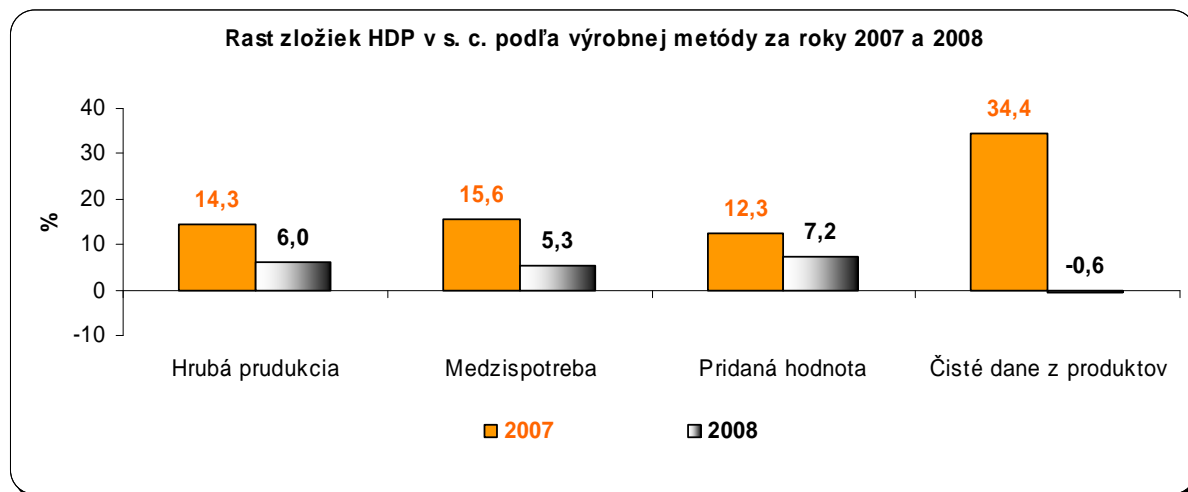
Výrazne zoslabenie výkonu slovenskej ekonomiky vo IV. štvrtroku 2008 sa premietlo v spomalení vývoja hlavných makroekonomických ukazovateľov, ktorých porovnanie za rok 2008 s ich prognózou a skutočnosťou za rok 2007 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2007	Prognóza 2008	Skutočnosť 2008
Tvorba HDP v b. c. (mld. Sk)	1 852,8	1 988,5	2 028,4
Rast HDP v s. c. (%)	10,4	6,8	6,4
Podiel bilancie bežného účtu platobnej bilancie na HDP	-4,8	-2,6	-6,5
Priemerný rast indexu spotrebiteľských cien (%)	2,8	2,0	4,6
Priemerný rast zamestnanosti podľa VZPS (%)	2,4	1,6	3,2
Priemerná miera nezamestnanosti podľa VZPS* (%)	11,0	10,0	9,6
Rast priemernej nominálnej mesačnej mzdy (%)	7,2	6,6	8,1
Rast priemernej reálnej mesačnej mzdy (%)	4,3	4,5	3,3

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

*VZPS = Výberové zisťovanie pracovnej sily

Tvorba HDP v b. c. sa v roku 2008 v porovnaní s rokom 2007 zvýšila o 175,6 mld. Sk na 2 028,4 mld. Sk pri poklese jeho reálneho rastu v s. c. o 4,0 p. b. na 6,4 %. Rast zložiek HDP v s. c. podľa výrobných metód za roky 2007 a 2008 dokumentuje nasledujúci graf:

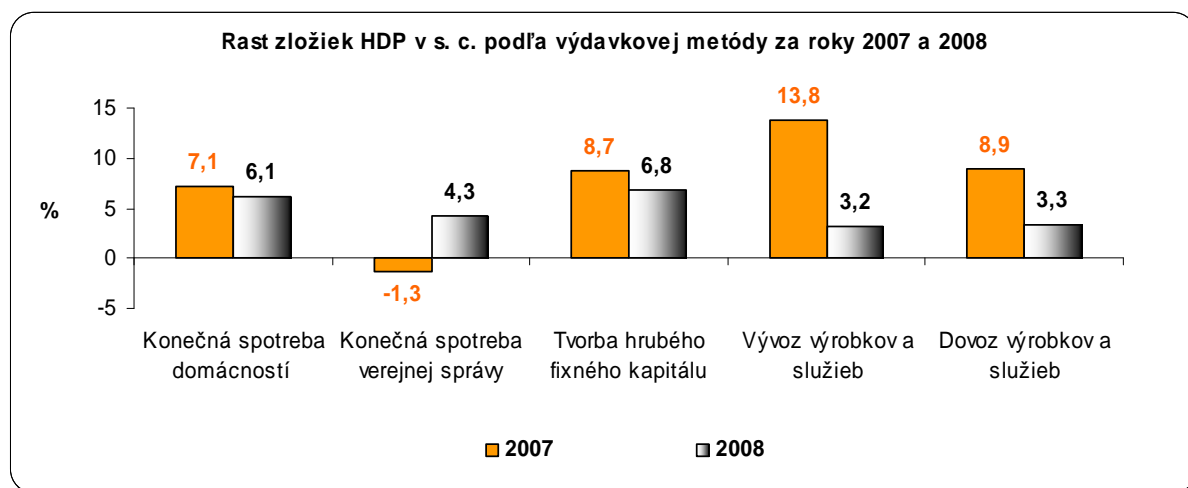

Zdroj: ŠÚ SR,

Najväčší podiel na tvorbe HDP v roku 2008 mala pridaná hodnota v sume 1 839,0 mld. Sk. Jej medziročné zvýšenie pri zmiernení dynamiky rastu o 5,1 p. b. súviselo najmä s vyšším rastom tvorby pridanej hodnoty v sektore obchodu, hotelov a reštaurácií a dopravy o 17,0 % a stavebníctva o 14,0 %. Na tvorbe pridanej hodnoty v roku 2008 mal najväčší podiel priemysel (28,1 %) a obchod, hotely, reštaurácie a doprava (26,2 %). Hrubá produkcia medziročne vzrástla o 6,0 % na 4 692,8 mld. Sk pri znížení rastu indexu priemyselnej výroby o 10,7 p. b. na 2,0 % a zvýšení rastu indexu stavebnej výroby o 6,4 p. b.

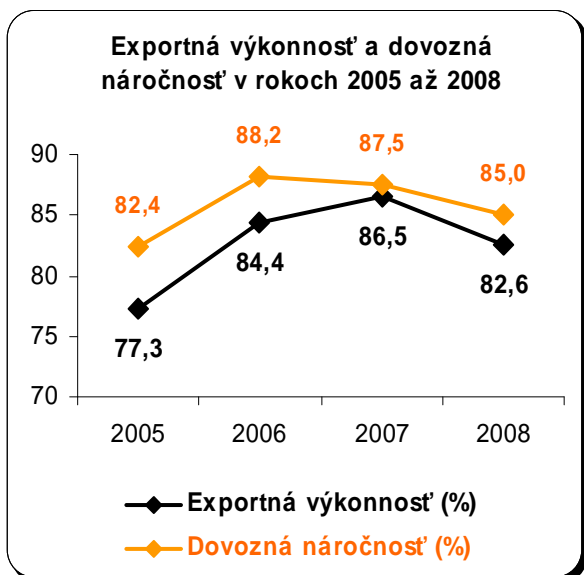
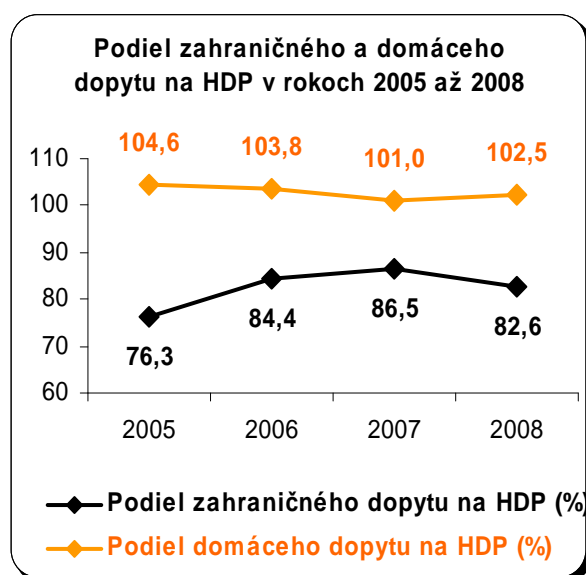
na 12,1 %. Tvorbu HDP v roku 2008 negatívne ovplyvnil nižší výber daní (daň z pridanej hodnoty, spotrebná daň a daň z dovozu) znížený o subvencie.

V štruktúre úhrnného dopytu k rastu slovenskej ekonomiky v roku 2008 prispel iba domáci dopyt s medziročným rastom na úrovni 6,4 % pri negatívnom príspevku zahraničného dopytu. Rast hlavných zložiek HDP v s. c. podľa výdavkovej metódy za roky 2007 a 2008 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR

V raste konečnej spotreby domácností (6,1 %) v roku 2008 sa prejavil vyšší (o 2,6 p. b.) ako očakávaný rast indexu spotrebiteľských cien (2,0 %). Na rast konečnej spotreby verejnej správy (4,3 %) mali najväčší vplyv odmeny zamestnancov s podielom 39,3 % na štruktúre tejto spotreby, naturálne sociálne dávky s podielom 26,0 % a výdavky na medzispotrebu s podielom 25,6 %. V raste hrubého fixného kapitálu významnú úlohu v investičnom dopyte zohral vyšší nákup nových fixných aktív, ktorý v porovnaní s rokom 2007 vzrástol o 6,6 % na 522,4 mld. Sk. Výrazné spomalenie vývozu a dovozu výrobkov a služieb sa negatívne prejavilo tak vo vývoji podielu zahraničného dopytu na HDP ako aj vo vývoji exportnej výkonnosti a dovoznej náročnosti slovenskej ekonomiky, čo dokumentujú nasledujúce grafy:

Zdroj: ŠÚ SR

Medziročný pokles podielu zahraničného dopytu na HDP (o 3,9 p. b.) a spomalenie exportnej výkonnosti slovenskej ekonomiky (o 3,9 p. b.) v roku 2008 súviselo nielen so znížením produkcie v exportne orientovaných podnikoch, ale aj s vyvrcholením nabiehania doznievajúcich priamych zahraničných investícií. Otvorenosť slovenskej ekonomiky v roku 2008 meraná podielom vývozu a dovozu výrobkov a služieb na HDP v b. c. sa oproti roku 2007 znížila o 1,3 p. b. na 156,1 %.

Medzinárodné porovnanie vývoja rastu HDP a ekonomickej úrovne (HDP na obyvateľa v paritnej kúpnej sile priemernej úrovne v zoskupeniach krajín EÚ-27 = 100 %) za roky 2005 až 2008 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov zoskupenia, krajiny	Rast HDP (%)				Ekonomická úroveň (%)			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
EÚ – 27	2,0	3,1	2,9	0,9	100,0	100,0	100,0	100,0
Slovenská republika	6,5	8,5	10,4	6,4	60,2	63,5	67,0	70,7
Česká republika	6,3	6,8	6,0	4,4	75,8	77,4	80,2	81,3
Maďarsko	4,0	4,1	1,1	0,6	63,1	63,5	62,7	62,6
Poľsko	3,6	6,2	6,6	5,4	51,3	52,3	53,7	56,1

Zdroj: Eurostat

Podľa odhadov Eurostatu napriek zmierneniu dynamiky ekonomického rastu na Slovensku v roku 2008 bol tento rast svojou úrovňou 6,4 % o 5,5 p. b. vyšší ako priemerná úroveň zoskupenia krajín EÚ-27 (0,9 %), pričom v rámci tohto zoskupenia bol druhým najrýchlejším po reálnom raste HDP dosiahnutom v Rumunsku (7,1 %). Tento vývoj sa pozitívne premietol aj v raste ekonomickej úrovne Slovenska (o 3,7 p. b. na 70,7 %), ktorý bol rýchlejší o 3,8 p. b. ako v Maďarsku, o 2,6 p. b. ako v Českej republike a o 1,3 p. b. ako v Poľsku.

Priemerná medziročná miera inflácie meraná indexom spotrebiteľských cien za rok 2008 dosiahla úroveň 4,6 %, čo bolo v porovnaní s rokom 2007 viac o 1,8 p. b. Vývoj inflácie však v roku 2008 formoval predovšetkým rast regulovaných cien a cien potravín, kým vývoj inflácie v roku 2007 bol pozitívne ovplyvnený zavedením inflačného cieľenia NBS a k jej zmierňovaniu prispievalo aj zhodnocovanie slovenskej koruny voči euru.

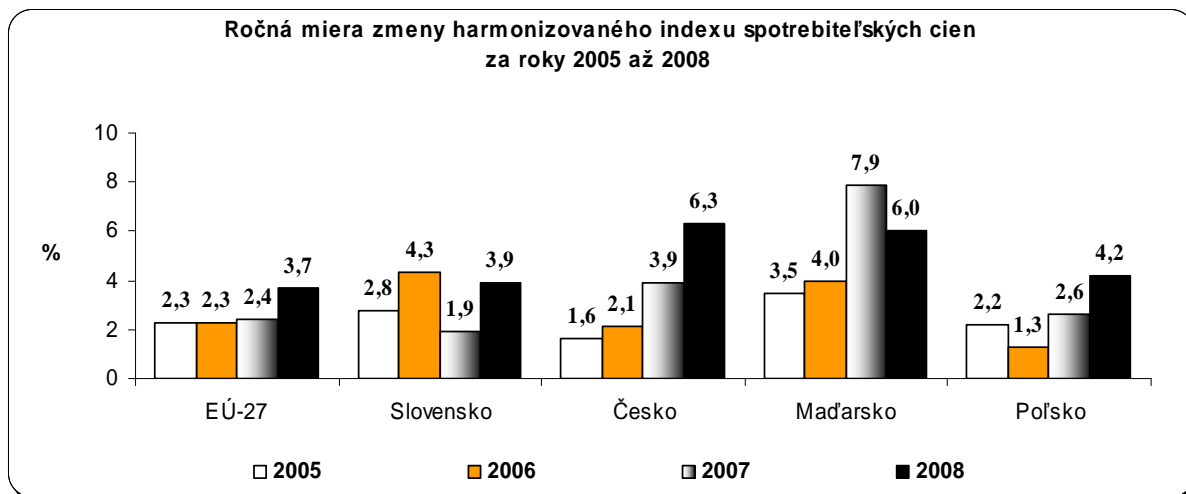
Vývoj medziročnej zmeny spotrebiteľských cien, jadrovej a čistej inflácie v roku 2008 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Ukazovateľ	(v %)												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Spotrebiteľské ceny	3,8	4,0	4,2	4,3	4,6	4,6	4,8	5,0	5,4	5,1	4,9	4,4	4,6
Regulované ceny	2,9	3,1	3,4	3,5	4,1	4,2	4,1	4,0	5,3	5,7	6,6	6,8	4,5
Jadrová inflácia	4,1	4,3	4,5	4,6	4,8	4,8	5,1	5,3	5,5	4,9	4,1	3,3	4,6
z toho:													
ceny potravín	8,3	8,6	9,0	9,4	10,1	11,1	10,7	10,2	8,2	5,2	3,5	2,5	8,0
Čistá inflácia	3,1	3,3	3,5	3,5	3,5	3,4	3,8	4,2	4,9	4,8	4,3	3,5	3,8

Zdroj: ŠÚ SR

Rast regulovaných cien v roku 2008 bol okrem spomaľovania dynamiky rastu slovenskej ekonomiky ovplyvnený aj zvyšovaním cien energií v dôsledku rastu svetových cien ropy do rekordných výšok v polovici roka a potravín spôsobený rastúcim dopytom po nich predovšetkým v rýchlo sa rozvíjajúcich krajinách Azie – Číny a Indie. V podmienkach výrazného uvoľnenia globálnych cien komodít koncom roka 2008 sa rast inflácie začal postupne zmierňovať.

Medzinárodné porovnanie vývoja priemernej ročnej miery zmeny harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien v rokoch 2005 až 2008 dokumentuje nasledujúci graf:

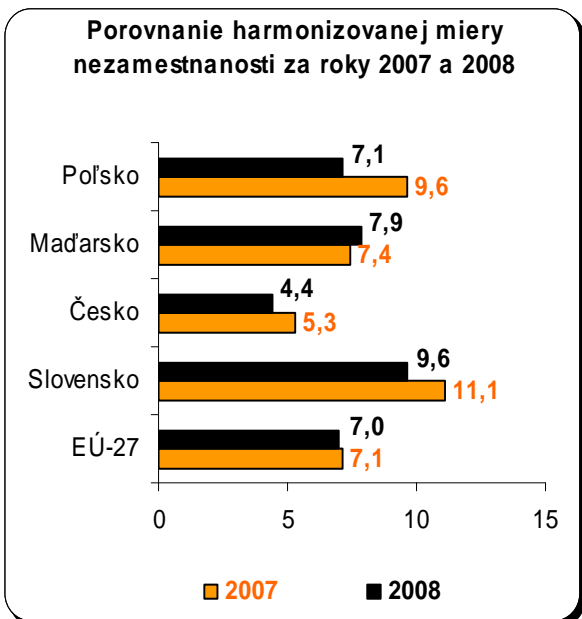
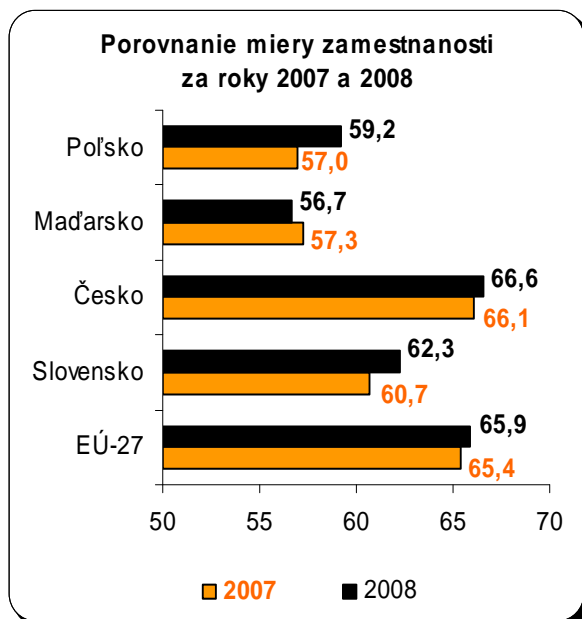
Zdroj: Eurostat

Slovensko sa vývojom ročnej miery zmeny harmonizovaného indexu v roku 2008 zaradilo medzi krajiny s najnižšou mierou inflácie. Pozitívom cenového vývoja na Slovensku v roku 2008 bolo predovšetkým plnenie Maastrichtského inflačného kritéria, k čomu prispela aj menová politika NBS a jej inflačné ciele.

Priemerný rast zamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl ŠÚ SR v roku 2008 sa v porovnaní s rokom 2007 zvýšil o 0,8 p. b. na 3,2 % pri medziročnom zvýšení počtu pracujúcich o 223,5 tis. osôb na 2 433,8 tis. osôb. Medziročný rast zamestnanosti sa pozitívne prejavil hlavne vo vyššej miere zamestnanosti osôb vo veku 15 až 64 rokov, ktorá v porovnaní s rokom 2007 vzrástla o 1,6 p. b. na 62,3 %. Miera zamestnanosti mužov v roku 2008 sa medziročne zvýšila na 70 % a žien na 54,6 %. Pozitívom je aj medziročné zníženie počtu pracujúcich v zahraničí o 9,6 tis. osôb na 167,6 tis. osôb. Z celkového počtu pracujúcich v roku 2008 najviac bolo zamestnaných v službách (56,3 %) a priemysle (28,9 %).

Priemerná miera nezamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl ŠÚ SR v roku 2008 sa v porovnaní s rokom 2007 znížila o 1,4 p. b. na 9,6 % pri medziročnom znížení počtu nezamestnaných o 34,4 tis. osôb na 257,5 tis. osôb. Najvyšší počet nezamestnaných bol vo veku 35 až 49 rokov (32,9 %) a vo veku 25 až 34 rokov (29,2 %). Pozitívom je medziročné zníženie počtu nezamestnaných dlhšie ako jeden rok o 37,0 tis. osôb na 169,9 tis. osôb. Napriek tomuto zníženiu podiel tejto kategórie nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných (66,0 %) je naďalej vysoký. Podľa ekonomickej činnosti najviac v roku 2008 klesla nezamestnanosť v priemysle (o 4,7 tis. osôb) a v stavebníctve (o 2,0 tis. osôb). Medziročne sa znížil počet nezamestnaných s nezisteným predchádzajúcim zamestnaním (o 10,9 tis. osôb) a osôb, ktoré nemali ešte zamestnanie (o 5,6 tis. osôb).

Medzinárodné porovnanie miery zamestnanosti a harmonizovanej miery nezamestnanosti v rokoch 2007 až 2008 dokumentujú nasledujúce grafy:

Zdroj: Eurostat

Slovensko aj napriek ďalšiemu poklesu harmonizovanej miery nezamestnanosti patrí aj po roku 2008 medzi krajiny s najnižšou mierou zamestnanosti. Vo vývoji ukazovateľov trhu práce sa v I. polroku 2008 pozitívne prejavil dopyt po pracovnej sile spojený s ekonomickým rastom podporeným priamymi zahraničnými investíciami, pokračujúcim trendom medziročného rastu ponuky práce, nástupom populačne silnejších ročníkov a zvyšovaním veku odchodu do dôchodku. Tento priaznivý vývoj však koncom roka 2008 podstatne negatívne ovplyvnila globálna finančná a hospodárska kríza rovnako ako v celom zoskupení krajín EÚ-27.

Priemerná nominálna mesačná mzda za rok 2008 medziročne vzrástla o 8,1 % na 21 782 Sk. Rast priemernej reálnej mesačnej mzdy za rok 2008 vplyvom medziročného zvýšenia indexu spotrebiteľských cien o 1,8 p. b. na 4,6 % sa v porovnaní s rokom 2007 znížil o 1,0 p. b. na 3,3 %. Tempo rastu nominálnej produktivity práce v b. c. sa za rok 2008 v porovnaní s rokom 2007 spomalilo o 2,3 p. b. na 6,7 % a v reálnom vyjadrení v s. c. sa spomalilo až o 4,0 p. b. na 3,7 %. Dynamika rastu reálnej produktivity práce predstihla dynamiku rastu reálnej mzdy o 0,4 p. b.

Najvýznamnejší vplyv na vývoj priemernej nominálnej a reálnej mesačnej mzdy a produktivity práce v roku 2008 mala globálna finančná a hospodárska kríza, ktorej dopady sa začali prejavovať v IV. štvrtroku 2008, čo dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Ukazovateľ	4.Q.2007	1.Q.2008	2.Q.2008	3.Q.2008	4.Q.2008
Priemerná nominálna mzda (%)	8,0	10,0	9,5	8,8	4,6
Priemerná reálna mzda (%)	4,5	5,8	4,8	3,5	- 0,2
Produktivita práce v b. c. (%)	8,2	9,9	8,4	6,8	2,9
Produktivita práce v s. c. (%)	11,8	6,4	5,1	3,3	0,8

Zdroj: ŠÚ SR

Spomalenie rastu produktivity práce koncom roka 2008 sa zákonite negatívne prejavilo predovšetkým v raste priemernej mesačnej mzdy, u ktorej aj vplyvom rastu spotrebiteľských cien došlo vo IV. štvrtroku po prvýkrát od roku 2003 k poklesu o 0,2 %.

V závere súhrnnej charakteristiky ekonomického vývoja v roku 2008 možno konštatovať, že rast slovenskej ekonomiky bol založený na zvyšovaní celkovej produktivity

výrobných faktorov a konkurencieschopnosti a na ďalších zmenách kvalitatívneho charakteru. Priaznivý vývoj narušila globálna finančná a hospodárska kríza, ktorá sa prejavila v IV. štvrtroku 2008. Výrazný pokles zahraničného dopytu mal negatívny dopad na rast väčšiny hlavných komponentov HDP. Pokles vývozu výrobkov a služieb sa premietol v negatívnom príspevku čistého vývozu na rast HDP, ktorý bol tak v roku 2008 založený výlučne na domácom dopyte. Spomaľovanie dynamiky rastu slovenskej ekonomiky bolo v roku 2008 sprevádzané aj zrýchlením rastu spotrebiteľských cien, ku ktorému okrem nárastu regulovaných cien prispel aj nárast jadrovej inflácie. Pozitívne možno za rok 2008 hodnotiť vývojové tendencie na trhu práce, a to aj napriek spomaleniu rastu produktivity práce, ktorá vytvára priestor pre rast miezd. Nepriaznivý vývoj hlavných makroekonomických ukazovateľov v IV. štvrtroku 2008, ktorý je odrazom zhoršovania vonkajšieho ekonomického prostredia z dôvodu globálnej finančnej a hospodárskej krízy, zvyšuje dôležitosť dôslednej realizácie, monitorovania a aktualizácie opatrení vlády SR, ktoré prijala uznesením č. 808/2008 z 06.11.2008 na jej prekonanie.

3 Výsledok hospodárenia rozpočtu verejnej správy za rok 2008 v metodike ESA 95

Hospodárenie subjektov verejnej správy v zmysle medzinárodnej metodiky vykazovania ESA 95, rozhodujúcej pre hodnotenie plnenia maastrichtských kritérií, sa pri konsolidovaných celkových príjmoch 696 078,0 mil. Sk a konsolidovaných celkových výdavkoch 740 563,0 mil. Sk skončilo podľa predbežných údajov deficitom vo výške 44 485,0 mil. Sk. V porovnaní s rozpočtovaným schodkom sa dosiahla úspora 1 990,0 mil. Sk.

Prehľad o štruktúre deficitu podľa jednotlivých subjektov verejnej správy s predbežnými údajmi za skutočnosť roka 2008 (definitívne údaje budú známe po vykonaní auditov a získaní konečných údajov pre časové rozlíšenie daní a poisťného z DR SR, CR SR, Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní) a revidovanými údajmi za skutočnosť minulého roka podáva nasledujúca tabuľka:

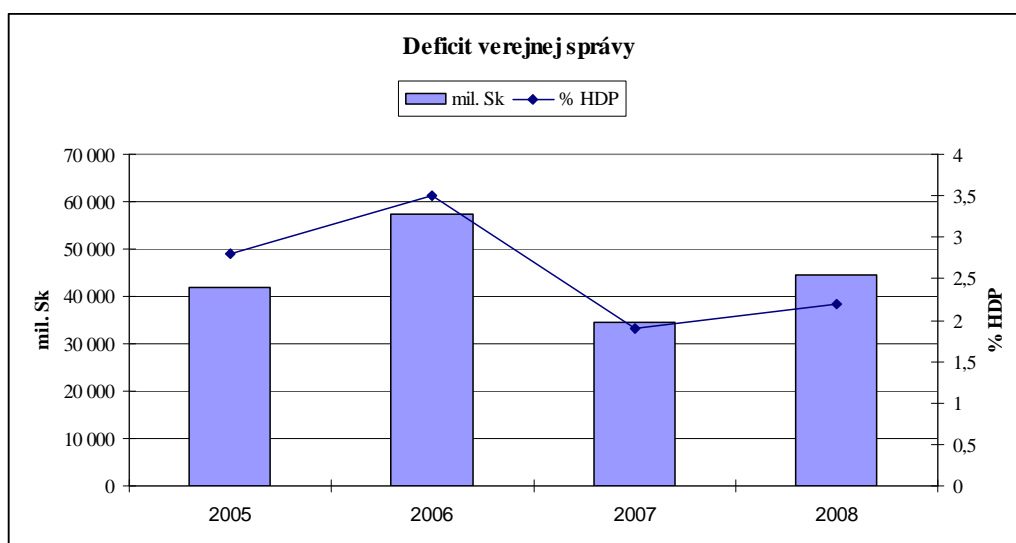
(v mil. Sk)

Por. č.	Subjekty	2007	2008	
		skutočnosť	rozpočet	skutočnosť
1.	Štátny rozpočet	-9 606	-51 137	-51 014
2.	Štátne fondy spolu	4 767	5 273	6 649
3.	Fond národného majetku SR	-29 636	-304	-9 037
4.	Slovenský pozemkový fond	39	-15	-89
5.	Slovenská konsolidačná, a. s.	-356	31	325
6.	Verejné vysoké školy	1 404	56	414
7.	Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	-49	-29	-60
8.	Ústav pamäti národa	0	0	2
9.	Slovenské národné stredisko pre ľudské práva	-1	0	1
10.	Príspevkové organizácie štátu zaradené do sektora	-612	-25	253
11.	Slovenská televízia	-156	0	-273
12.	Slovenský rozhlas	70	0	3
13.	Vyššie územné celky	-1 520	-2 684	-1 672
14.	Príspevkové organizácie VÚC zaradené do sektora	423	240	-132
15.	Obce	-1 073	0	124
16.	Príspevkové organizácie obcí zaradené do sektora	13	62	-28
17.	Sociálna poisťovňa	1 625	677	8 768
18.	Zdravotné poisťovne	62	1 380	1 296
19.	Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	-	0	7
20.	RTVS, s.r.o.	-	0	-22
	Verejná správa spolu	-34 607	-46 475	-44 485

Zdroj: MF SR

Z prehľadu je zrejmé, že úspora sa dosiahla v rozhodujúcej miere prebytkom Sociálnej poisťovne z titulu vyššieho príjmu poistného, prebytkom v hospodárení štátnych fondov najmä v dôsledku príjmov v Enviromentálnom fonde z predaja emisných kvót a z dôvodu nižšieho ako rozpočtovaného schodku VÚC vplyvom časového rozlíšenia výberu dane z motorových vozidiel. Negatívne pôsobil najmä vyšší schodok FNM SR, ktorý vyplynul z prevzatia rizikových záruk podľa § 30 zákona č. 1992/91 Zb. o veľkej privatizácii a zníženia príjmov z dividend.

Vykázaný schodok verejného sektora sa podieľa na HDP 2,2 %. Z uvedenej hodnoty 1,3 % predstavuje vplyv druhého piliera reformy dôchodkového systému. Podľa notifikácie v rámci procedúry HDP je vývoj fiškálneho kritéria nasledovný:

Zdroj: Eurostat

V medzinárodnom porovnaní podielom schodku verejnej správy na HDP 2,2 % za rok 2008 patrí SR ku štátom s horším výsledkom oproti priemeru štátov eurozóny (1,9 %), ale lepším oproti priemeru štátov EÚ-27 (2,3 %). Podľa euroindikátorov publikovaných Eurostatom vyššie deficity dosiahli Írsko (7,1 %), Veľká Británia (5,5 %), Rumunsko (5,5 %), Grécko (5,0 %), Malta (4,7 %), Lotyšsko (4,0 %), Poľsko (3,9 %), Španielsko (3,8 %), Francúzsko (3,4 %), Maďarsko (3,4 %), Litva (3,2 %) a Estónsko (3,0 %).

4 Aktíva a pasíva sektora verejnej správy

Návrh záverečného účtu verejnej správy obsahuje aj vyhodnotenie stavu aktív a pasív verejnej správy, ktoré sa opiera o agregované súvahy štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií, obcí a vyšších územných celkov, štátnych fondov, zdravotných poisťovní, verejných vysokých škôl a súvahy ostatných subjektov verejnej správy, t. j. Sociálnej poisťovne, FNM SR, SPF, Slovenskej konsolidačnej, a. s., Ústavu pamäti národa, Slovenského národného strediska pre ľudské práva, Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Slovenskej televízie, Slovenského rozhlasu, Úradu pre dohľad nad výkonom auditu a RTVS, s.r.o.

Celkový majetok verejnej správy dosiahol hodnotu v netto vyjadrení 1 327,3 mld. Sk a v porovnaní s rokom 2007 vzrástol o 71,0 mld. Sk. Medziročný nárast bol zaznamenaný v stave neobežného majetku vo výške 61,6 mld. Sk a v jeho jednotlivých položkách

– v dlhodobom hmotnom majetku vo výške 38,9 mld. Sk, v dlhodobom finančnom majetku vo výške 21,1 mld. Sk a dlhodobý nehmotný vo výške 1,7 mld. Sk. Miernejší nárast bol zaznamenaný u obežného majetku, a to o 9,3 mld. Sk, v ktorom pokles pohľadávok (o 22,7 mld. Sk) bol kompenzovaný zvýšením objemu ostatných položiek, najmä finančného majetku (o 25,4 mld. Sk).

MF SR vyčíslilo k 31.12.2008 reálnu hodnotu majetku len u objemovo významných majetkových položiek finančných aktív, a to pohľadávok vrátane návratných finančných výpomocí, dlhodobého a krátkodobého finančného majetku u vybraných subjektov verejnej správy – štátnych rozpočtových organizácií, rozpočtových organizácii územnej samosprávy, Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní. Podľa korekcií vykázaných v súvahách a podľa precenení vykonaných mimo účtovníctva pri zachovaní princípu opatrnosti, s týmto výsledkom:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	Účtovný stav k 31.12.2008		Precen. nezohľad. v účtovníctve	Reálna hodnota k 31.12.2008
	brutto	netto		
a	1	2	3	4=2+3
Aktíva štátneho rozpočtu	816 499	624 199	-10 569	613 630
Aktíva ostat. subj. verejnej správy	938 295	703 081	-10 478	692 603
Aktíva verejnej správy spolu	1 754 794	1 327 280	-21 047	1 306 233

Zdroj: Návrh ZÚVS

Kvantifikácia reálnej hodnoty odzrkadľuje precenenie majetkových podielov štátu v spoločnostiach nachádzajúcich sa v konkurzoch a likvidácii a zohľadňuje zníženie reálnej hodnoty pohľadávok z poskytnutých návratných finančných výpomocí z titulu ich nevykonalnosti.

Vývoj dlhu verejnej správy (maastrichtský dlh)

Úroveň zadlženia sektora verejnej správy je charakterizovaná výškou maastrichtského dlhu, ktorý je definovaný ako dlh verejnej správy pre účely procedúry nadmerného deficitu a uplatňuje sa pri hodnotení plnenia maastrichtského kritéria. Podľa príručky vládneho deficitu a dlhu (ESA 95) je vymedzený ako konsolidovaný súčet všetkých nesplatených záväzkov sektora verejnej správy v menovitej hodnote, ktoré vznikli na základe prijatých vkladov, emitovaných cenných papierov iných ako akcie, okrem finančných derivátov, a prijatých pôžičiek, pričom nezahŕňa záväzky z nesplatených úrokov.

Parameter maastrichtského dlhu – podiel na HDP je na úrovni 27,6 %, čím vykázal trend zlepšenia a nachádza sa pod vyžadovanou limitnou hranicou 60 %.

K 31.12.2008 vykázali najnižší maastrichtský dlh v rámci EU 27 Estónsko (4,8 %), Rumunsko (13,6 %), Bulharsko (14,1 %) Luxembursko (14,7 %) a Litva (15,6 %). K členským štátom EÚ s vyšším ako 60 % zadlžením k HDP patria Taliansko (105,8 %), Grécko (97,6 %), Belgicko (89,6 %), Maďarsko (73,0 %), Francúzsko (68,0 %) Portugalsko (66,4 %), Nemecko (65,9 %), Malta (64,1 %) a Rakúsko (62,5 %).

V štruktúre je verejný dlh SR tvorený dlhom ústrednej vlády (ústredných rozpočtových organizácií) a dlhom ostatných zložiek verejnej správy, čo dokumentuje nasledovný prehľad:

(v mil. Sk)

Maastrichtský dlh v rokoch 2007 a 2008	31.12.2007	31.12.2008
Ústredná správa		
Ústredné rozpočtové organizácie	522 243	532 756
FNM SR	3 572	8 147
Verejné vysoké školy	13	16
Slovenský rozhlas	13	6
Príspevkové organizácie štátne	9	25
Dlh ústrednej správy spolu	525 850	540 950

Maastrichtský dlh v rokoch 2007 a 2008	31.12.2007	31.12.2008
Miestna samospráva		
Obce	25 135	27 024
Príspevkové organizácie obcí	11	37
VÚC	6 334	9 339
Príspevkové organizácie VÚC	15	4
Dlh miestnej samosprávy spolu	31 495	36 404
Dlh verejnej správy spolu – nekonsolidované údaje	557 345	577 354
Konsolidácia	-13 494	-16 623
Dlh verejnej správy spolu – konsolidované údaje	543 851	560 731
Hrubý domáci produkt v bežných cenách	1 852 781	2 028 415
Podiel maastrichtského dlhu k HDP v %	29,35	27,64

Zdroj: MF SR

Konsolidované údaje o dlhu verejnej správy SR sú znížené o záväzky Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity voči Štátnej pokladnici a o vzájomné záväzky jednotlivých subjektov verejnej správy.

Podľa meny je tvorený maastrichtský dlh zo 75,6 % dlhom v slovenských korunách, 23,9 % dlhom v eurách a 0,5 % tvoril dlh v iných menách.

Konsolidovaný dlh verejnej správy (maastrichtský dlh) bol vykázaný vo výške 560 731,0 mil. Sk. Medziročne sa zvýšil o 16 880,0 mil. Sk. V rámci verejného dlhu rast zaznamenal štátny dlh (z dôvodu schodku, krytia dlhu a likvidity cudzími zdrojmi) a dlh VÚC. Na druhej strane priaznivo pôsobil vplyv vývoja kurzu slovenskej koruny k cudzím menám, splátky záväzkov zo štátnych dlhopisov a splátky úverov v štátnom dlhu.

Rozhodujúci objem z dlhu verejnej správy tvorí dlh ústredných rozpočtových organizácií, ktorý je v správe MF SR vo výške 532 756,0 mil. Sk. Dlh ústredných rozpočtových organizácií vyčíslený v metodike Európskej komisie sa odlišuje od tzv. štátneho dlhu, ktorý sa vyčísľuje vrátane záväzkov z časového rozlíšenia niektorých položiek pasív (akruálne úroky, emisné ážia, alikvótné úrokové výnosy) a ostatných korigujúcich položiek (záväzky z refinančného systému a záväzky z anonymných vkladov). Podľa princípu rezidencie a podľa meny je rozdelený na domáci a zahraničný:

Ukazovateľ	31.12.2007		31.12.2008	
	v mil. Sk	v %	v mil. Sk	v %
štátny dlh (maastrichtský) spolu	522 243	100,00	532 756	100,00
v tom - domáci dlh	310 227	59,40	315 630	59,24
- zahraničný dlh	212 016	40,60	217 126	40,76

Zdroj: MF SR

Z hľadiska splatnosti má štátny dlh nasledovné charakteristiky:

Ukazovateľ	31.12.2007		31.12.2008	
	v mil. Sk	v %	v mil. Sk	v %
štátny dlh (maastrichtský) spolu	522 243	100,00	532 756	100,00
v tom - krátkodobý dlh	997	0,19	23 333	4,38
- dlhodobý dlh	521 246	99,81	509 423	95,62

Zdroj: MF SR

Rámec efektívneho riadenia dlhu a programových cieľov v parametroch dlhu v hodnotenom období určovala Stratégia riadenia štátneho dlhu na roky 2007 – 2010.

Základným cieľom je zabezpečiť likviditu a prístup na trh pre financovanie potrieb štátu transparentným, obozretným a nákladovo úsporným spôsobom za predpokladu udržania rizík obsiahnutých v dlhu na akceptovateľnej úrovni. Vychádzajúc z tohto cieľa je potrebné zachovanie troch hlavných princípov:

1. Akékoľvek zvyšovanie dlhu musí byť transparentné a musí mať jasné pravidlá. Je potrebné vylúčiť nekontrolovaný a nekontrolovateľný rast dlhu.
2. Pri aktívnom riadení dlhu majú byť preferované strednodobé a dlhodobé ciele pred krátkodobými úsporami. Krátkodobé úspory nesmú byť na úkor väčších nákladov alebo väčšieho rizika nákladov v budúcnosti.
3. Riadenie dlhu má vychádzať z princípu optimálneho rizika, čo znamená, že aktívne riadenie dlhu má vychádzať z kvantifikácie rozdielu medzi potencionálnou stratou z neriadeného rizika a nákladmi spojenými na jeho elimináciu.

Stratégia zadefinovala šesť hlavných cieľov, a to zmenšenie počtu emisií nových štátnych cenných papierov a ich štandardizovanie, zlepšenie transparentnosti zámerov a komunikácie emitenta, optimalizáciu nákladov na obsluhu dlhu, udržanie priemernej splatnosti a durácie, zväčšovanie podielu dlhu v zahraničných menách a za vhodných podmienok emitovanie štátnych dlhopisov pre obyvateľstvo.

Akceptovateľná úroveň refinančného a úrokového rizika je stanovená v schválenej stratégii stanovením limitu kumulatívnej splatnosti a precenenia v jednom roku a limitu kumulatívnej splatnosti a precenenia dlhu do piatich rokov. Ako sekundárne parametre sú sledované vývoj durácie a priemernej splatnosti dlhu.

Možno konštatovať, že k 31.12.2008 boli hodnoty kumulatívnej splatnosti v jednom roku a na najbližších päť rokov dodržané. Kumulatívna splatnosť v jednom roku bola 21,36 % pri limite 22,5 % a kumulatívna splatnosť na najbližších päť rokov bola 57,86 % pri limite 60 %.

Pri precenení štátneho dlhu v prvom roku je stanovený limit celkového dlhu prekročený a v súčasnosti dosahuje tento ukazovateľ hodnotu 29,53 % (limit 25 %). Pri kumulatívnom precenení za 5 rokov bol limit dodržaný pri hodnote 59,91 % (limit 65 %). Prekročenie limitu v prvom roku je čiastočne spôsobené záujmom investorov investovať do inštrumentov s kratšími splatnosťami a preferovaním ŠPP pred štátnymi dlhopismi.

Pri financovaní dlhu a deficitu postupovali MF SR a ARDAL podľa schválenej stratégie. Spôsob prefinancovania potrieb štátneho dlhu a schodku bol podmienený disponibilnými zdrojmi v refinančnom systéme Štátnej pokladnice a synergickým efektom

riadenia dlhu a likvidity. Pri nepriaznivých podmienkach na domácom kapitálovom trhu boli potreby štátu kryté zdrojmi Štátnej pokladnice. Dlhopisy v domácej mene boli vydané v celkovej menovitej hodnote 52,7 mld. Sk. Priemerná úroková sadzba dosiahnutá pri aukciách bola 4,650 % p. a. Priemerná úroková sadzba portfólia nesplatených štátnych dlhopisov denominovaných v SKK dosiahla 4,406 % p. a. Na európskom trhu nebola realizovaná emisija eurobondu pre pretrvávajúce nepriaznivé podmienky na zahraničnom kapitálovom trhu. Dôsledkom zrušenia emisie bolo mierne zhoršenie podielu EUR dlhopisov na štátnych dlhopisoch celkom oproti roku 2007 (pokles z 24 % podielu na 22 % podiel). Priemerná úroková sadzba nesplatených štátnych dlhopisov denominovaných v EUR bola 4,804 % p. a. a celého portfólia 4,501 % p. a.

V roku 2008 boli splatené finančné záväzky SR vo výške 74 mld. Sk, z čoho deficit štátneho rozpočtu z roku 2007 predstavoval 21,214 mld. Sk. Na financovanie boli použité zdroje z emisií štátnych dlhopisov, z emisií ŠPP a zdroje požičané zo ŠP.

Zo Štátnej pokladnice bolo ku koncu roka prostredníctvom refinančného systému použitých 153,4 mld. Sk. Na krytie krátkej pozície štátneho dlhu a deficitu sa využívali voľné zdroje zo ŠP vo výške 69,4 mld. Sk.

Úrokové náklady a poplatky na dlhovú službu sa vyvíjali v intenciách upraveného rozpočtu. Pôvodne rozpočtovaná suma 27 435,9 mil. Sk bola rozpočtovými opatreniami upravená na 26 685,9 mil. Sk. Čerpanie výdavkov viažucich sa k jednotlivým položkám štátneho dlhu je uvedené v nasledujúcom prehľade:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	Rozpočet 2008		Skutočnosť k 31.12.2008
	schválený	upravený	
Úroky zo ŠD emitovaných na domácom trhu	11 914,7	12 048,7	12 048,7
Náklady spojené s likviditou jediného účtu	5 099,1	5 393,1	5 369,0
Úroky z úverov	131,4	105,4	105,1
Poplatky	80,0	37,0	36,0
Vnútorný dlh spolu	17 225,2	17 584,2	17 558,8
Úroky zo ŠD emitovaných v zahraničí a nerezidenti	8 482,2	7 546,2	7 546,0
Úroky z úverov	1 578,5	1 535,5	1 534,9
Poplatky	150,0	20,0	19,7
Zahraníčný dlh spolu	10 210,7	9 101,7	9 100,6
Štátny dlh spolu	27 435,9	26 685,9	26 659,4

Zdroj: MF SR

Úroveň výdavkov na dlhovú službu evidovaných na hotovostnej báze v časovom rade dokumentujú nasledujúce údaje:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Vnútorný dlh	22 342,6	20 621,2	18 168,6	18 825,4	21 286,3	17 558,8
Zahraníčný dlh	7 950,7	5 940,4	5 546,6	7 544,6	8 712,4	9 100,6
Štátny dlh spolu	30 293,3	26 561,6	23 715,2	26 370,0	29 998,7	26 659,4

Zdroj: MF SR

Pri zvýšení štátneho dlhu a raste úrokových sadzieb sa pri lepšom vývoji hospodárenia štátneho rozpočtu a fungujúcom systéme štátnej pokladnice podarilo udržať náklady na obsluhu dlhu. Vykázané výdavky vo výške 26 659,4 mil. Sk predstavujú 99,90 % čerpanie vo vzťahu k upravenému rozpočtu.

Údaje týkajúce sa výdavkov spojených so správou štátneho dlhu uvedené v Návrhu záverečného účtu verejnej správy korešpondujú s finančnými výkazmi Štátnej pokladnice.

Ako sekundárne parametre sú sledované vývoj durácie a priemernej splatnosti dlhu. K výraznejšiemu posunu týchto ukazovateľov v porovnaní s predchádzajúcou stratégiou nedošlo (splatnosť 4 – 6 rokov, durácia 3,5 – 4 roky).

Na základe posúdenia charakteristík a parametrov dlhu možno konštatovať priebežné zabezpečovanie zámerov a cieľov definovaných stratégiou riadenia štátneho dlhu.

Dlh ostatných subjektov verejnej správy participuje na celkovom maastrichtskom verejnom dlhu sumou 27 975 mil. Sk. Z ostatných zložiek bol rast zaznamenaný u VÚC v sume 3 005,0 mil. Sk v dôsledku zvýšenia bankových úverov a dodávateľských úverov na výstavbu ciest. U obcí, u ktorých je dlh tvorený úvermi a inými pôžičkami, došlo k jeho zvýšeniu o 1 889,0 mil. Sk. Predmetom konsolidácie sú úvery poskytnuté ŠFRB a zostatky úverov zo štátneho rozpočtu. Konsolidácia predstavuje sumu 16 623 mil. Sk.

S cieľom eliminácie rizika nadmerného zadlžovania obcí a VÚC je v zákone o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zavedená regulácia zadlžovania stanovením dvoch limitov, a to podielu dlhu na skutočných bežných príjmoch predchádzajúceho rozpočtového roka, ktorý nesmie presiahnuť hranicu 60 % a podielu sumy ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úrokov na týchto príjmoch, ktorý sa musí pohybovať pod hodnotou 25 %.

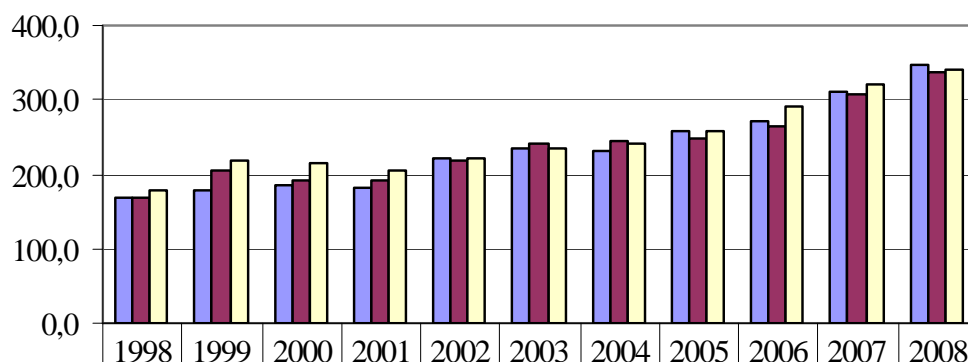
Dlh FNM SR predstavujú záväzky voči obyvateľstvu z emisie dlhopisov z roku 1996 vo výške 492,0 mil. Sk a prevzatie rizikových záruk z kúpnych zmlúv podľa § 30 zákona o prevode majetku štátu na iné osoby v hodnote 7 655 mil. Sk.

5 Príjmy štátneho rozpočtu

Celkové príjmy štátneho rozpočtu na rok 2008 boli rozpočtované v sume 348 251,7 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet znížený v hlavnej kategórii Nedaňové príjmy o 1 340,9 mil. Sk a v hlavnej kategórii Granty a transfery o 8 707,1 mil. Sk. Skutočné príjmy štátneho rozpočtu v roku 2008 boli 342 003,2 mil. Sk, čo je oproti roku 2007 nárast o 19 783,2 mil. Sk. Upravený rozpočet bol prekročený o 3 799,5 mil. Sk, čo predstavuje plnenie upraveného rozpočtu na 101,1 %.

Plnenie príjmov štátneho rozpočtu od roku 1998 do roku 2008 je uvedené v nasledujúcom grafe:

Príjmy štátneho rozpočtu v rokoch 1998 - 2008 v mld. Sk

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
■ Schválený rozp.	168,7	179,9	183,8	180,6	219,9	235,4	232,0	257,2	272,7	310,5	348,3
■ Upravený rozp.	168,7	204,4	192,4	191,3	217,2	241,0	245,5	247,6	265,5	306,9	338,2
■ Skutočnosť	177,8	216,7	213,5	205,4	220,4	233,1	242,4	258,7	292,0	322,2	342,0

Prehľad o plnení príjmov štátneho rozpočtu v rokoch 2007 a 2008 je v nasledujúcej tabuľke:

(v mil. Sk)

Príjmy	Skutoč. 2007	Rozpočet 2008		Skutoč. 2008	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2008/2007
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
A. Daňové príjmy	258 239,0	270 976,0	270 976,0	271 850,4	100,3	874,4	105,3
Dane z príjmov a kapitálového majetku	61 447,2	67 217,0	67 217,0	73 686,9	109,6	6 469,9	119,9
Dane z majetku	60,5	0,0	0,0	41,9	0,0	41,9	69,3
Dane za tovary a služby	196 658,5	202 799,0	202 799,0	196 959,4	97,1	-5 839,6	100,7
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	1 019,0	960,0	960,0	1 109,0	115,5	149,0	108,8
Sankcie uložené v daňovom konaní	53,8	0,0	0,0	53,2	0,0	53,2	98,9
B. Nedaňové príjmy	23 712,7	22 326,4	20 985,5	26 527,3	126,4	5 541,8	111,9
Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	2 707,8	899,6	1 454,3	2 466,1	169,6	1 011,8	91,1
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	7 960,9	7 966,4	7 905,3	8 911,7	112,7	1 006,4	111,9
Kapitálové príjmy	650,4	3 074,7	1 233,8	887,3	71,9	-346,5	136,4
Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, NFV, vkladov a ážio	6 319,4	7 185,5	7 184,4	7 174,8	99,9	-9,6	113,5
Iné nedaňové príjmy	6 074,2	3 200,2	3 207,8	7 087,4	220,9	3 879,6	116,7
C Granty a transfery	40 268,3	54 949,3	46 242,2	43 625,5	94,3	-2 616,7	108,3
Príjmy spolu	322 220,0	348 251,7	338 203,7	342 003,2	101,1	3 799,5	106,1

Zdroj: DR SR, MF SR

5.1 Hlavná kategória 100 – Daňové príjmy

Daňové príjmy boli na rok 2008 rozpočtované na hotovostnej báze v sume 270 976,0 mil. Sk, čo bolo oproti rozpočtu v roku 2007 viac o 22 969,0 mil. Sk. V priebehu

roku 2008 daňové príjmy neboli menené. V skutočnosti sa rozpočtované daňové príjmy naplnili na 100,3 % a dosiahli výšku 271 850,4 mil. Sk. Rozpočtované daňové príjmy sa tak prekročili o 874,4 mil. Sk.

Na prekročení rozpočtovaných daňových príjmov sa najväčšou mierou podieľala daň z príjmov právnickej osoby (5 473,9 mil. Sk). Negatívne výber daní ovplyvnil nižší výber spotrebných daní (o 3 375,2 mil. Sk) a DPH (o 2 466,6 mil. Sk).

NKÚ SR vykonal kontrolu správnosti zostavenia štátneho záverečného účtu za rok 2008 v príjmovej oblasti v DR SR a v CR SR. Porovnaním príjmových účtov vedených DR SR a CR SR s účtami vedenými v Štátnej pokladnici neboli zistené rozdiely.

Kategória 110 – Dane z príjmov a kapitálového majetku

Tieto dane pre rok 2008 boli rozpočtované v sume 67 217,0 mil. Sk. Skutočné príjmy dosiahli sumu 73 686,9 mil. Sk, čo predstavuje plnenie na 109,6 %, t. j. viac o 6 469,9 mil. Sk oproti schválenému rozpočtu.

Daň z príjmov fyzickej osoby (položka 111)

Na rok 2008 bola daň z príjmov fyzických osôb (znížená o prevody) rozpočtovaná v sume 3 131,0 mil. Sk. Jej príjmy v skutočnosti dosiahli sumu 3 552,6 mil. Sk (113,5 %).

Hrubý výnos z DPFO dosiahol sumu 55 496,3 mil. Sk, z čoho DPFO zo závislej činnosti predstavovala sumu 49 399,9 mil. Sk, DPFO z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu sumu 5 884,1 mil. Sk a dane z príjmu nerezidentných osôb zo zdrojov na území SR sumu 212,3 mil. Sk. Prevod podielu zaplatenej dane FO na verejnoprospešný účel bol v sume 453,0 mil. Sk, čo predstavuje o 66,8 mil. Sk viac ako v roku 2007. Do rozpočtu obcí a VÚC bol realizovaný prevod z DPFO v sume 51 490,7 mil. Sk, t. j. o 8 208,6 mil. Sk viac ako v predchádzajúcom roku. Príjem štátneho rozpočtu z DPFO v roku 2008 bol v sume 3 552,6 mil. Sk a medziročne bol vyšší o 243,8 mil. Sk.

Na plnenie DPFO zo závislej činnosti mal vplyv predovšetkým vyšší objem zaplatených preddavkov zo mzdy, ktorá v priebehu roka v národnom hospodárstve medziročne rástla, ale v posledných mesiacoch roka sa vplyvom svetovej hospodárskej krízy rast hrubej mzdy začal spomaľovať najmä v priemysle, stavebníctve a doprave.

Nárast príjmov DPFO z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti bol zaznamenaný v odvetviach maloobchod, právne poradenstvo a exekútorské činnosti.

Výnos DPFO (bez prevodu podielu zaplatenej dane na verejnoprospešný účel) bol k 31.12.2008 v sume 55 043,3 mil. Sk. Z uvedenej sumy v zmysle § 50 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola výška nároku za rok 2008 pre obce (70,3 %) v sume 38 695,5 mil. Sk a výška nároku pre VÚC (23,5 %) v sume 12 935,2 mil. Sk. Rozdelenie hrubého výnosu DPFO, jeho rozdelenie a vysporiadanie medzi obce a VÚC je uvedené v nasledovnej tabuľke:

(v mil. Sk)

Výnos DPFO za rok 2008	55 043,3	
Subjekt verejného rozpočtu	Obce (70,3 %)	VÚC (23,5 %)
Nárok za rok 2008	38 695,5	12 935,2
Vysporiadanie nároku z roku 2007	573,3	191,6
Nárok po úprave	39 268,8	13 126,8
Prevod výnosu do 31.12.2008	38 590,6	12 900,1
Vysporiadanie nároku z roku 2008*	678,2	226,7

Zdroj: DR SR

*vysporiadanie nedoplatkov a preplatkov zo zúčtovania podielov z výnosu DPFO poukázaných v roku 2008 obciam a VÚC bolo realizované do 31.03.2009.

Daň z príjmov právnickej osoby (položka 112)

Rozpočet DPFO na rok 2008 v sume 58 455,0 mil. Sk bol prekročený o 5 473,9 mil. Sk, čo predstavuje plnenie na 109,4 %. Po odpočte dane prevedenej na verejnoprospešný účel v sume 1 028,6 mil. Sk dosiahol skutočný výnos 63 928,9 mil. Sk.

Medziročne sa príjmy zvýšili o 11 485,7 mil. Sk, čo bolo spôsobené nárastom výroby a podnikateľskou aktivitou v automobilovom, strojárskom a elektrotechnickom priemysle hlavne v prvých troch štvrtrokoch roka 2008, kedy sa ešte neprejavil vplyv svetovej hospodárskej krízy na výnos tejto dane.

Najvyššiu priznanú daň vykázali daňové subjekty zamerané na obchod a finančné služby. Medziročne daňová povinnosť vzrástla v oblasti poisťovníctva (o 86 %), energetiky (o 51 %) a veľkoobchodu (o 41 %). Na medziročnom náraste sa najvyššou mierou podieľali daňové subjekty z regiónu Bratislava (60 % z plnenia za celé Slovensko).

Celková suma poskytnutej štátnej pomoci vo forme úľavy na dani z príjmov daňovými orgánmi v roku 2008 predstavovala čiastku 3 287,1 mil. Sk, čo je oproti predchádzajúcemu roku menej o 838,7 mil. Sk.

NKÚ SR vykonal v roku 2008 kontrolu postupu daňových orgánov pri overovaní účelu a stanovených podmienok použitia podielu zaplatenej dane na osobitné účely. Kontrola použitia týchto prostriedkov bola vykonaná v daňových úradoch a vo vybraných neziskových organizáciách. Kontrolou neziskových organizácií NKÚ SR zistil najviac nedostatkov v porušovaní zákona o účtovníctve a zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Bolo zistené, že organizácie nepoužili verejné prostriedky na stanovené účely. Vzhľadom na závažné nedostatky zistené kontrolou, NKÚ SR odporučil MF SR zabezpečiť koordináciu a dôsledný výkon kontrol príslušnými kontrolnými orgánmi s cieľom zabezpečiť zvýšenie úrovne dodržiavania príslušných právnych predpisov neziskovými organizáciami. Zároveň boli MF SR odporúčané legislatívne úpravy, najmä čo sa týka jednoznačného určenia orgánu, ktorý je povinný vykonať kontrolu použitia podielu zaplatenej dane, presného vymedzenia účelu použitia zaplatenej dane, zamedzenia prevodu podielu zaplatenej dane na ďalšie organizácie, vrátane zahraničných a určenia maximálnej výšky podielu zaplatenej dane u právnických osôb. K odporúčeným legislatívnym úpravám sa Ministerstvo financií SR vyjadrilo pozitívne s tým, že ich plánuje zapracovať do pripravovanej novely zákona o dani z príjmov od 01.01.2010.

NKÚ SR kontrolou postupu daňových orgánov pri vyrubovanom konaní na dani z príjmu právnických a fyzických osôb s dôrazom na dodržanie lehoty na vyrubenie dane

a sankcií vykonanou v roku 2008 za zdaňovacie obdobie rokov 2000 až 2002 zistil, že v daňovom informačnom systéme sa vyskytujú nedostatky, ktoré bránia jeho efektívnemu a účelnému využívaniu v procese správy daní, v dôsledku čoho došlo k premlčaniu možnosti vyrubiť sankčný úrok, resp. penále v sume 21, 8 mil. Sk.

Daň z príjmov vyberaná zrážkou (položka 113)

Príjmy tejto dane boli voči rozpočtu na rok 2008 splnené na 110,2 %. Rozpočet vo výške 5 631,0 mil. Sk bol prekročený o 574,3 mil. Sk a dosiahol sumu 6 205,3 mil. Sk. Oproti predchádzajúcemu roku bol výber vyšší o 510,1 mil. Sk.

Výber tejto dane je závislý najmä od vývoja úrokových sadzieb bankového sektora. Najvyššie príjmy tejto dane boli zaznamenané v daňových úradoch sídliačich v Bratislave, kde až 79,11 % tvorili príjmy z finančných inštitúcií, ktorých centrály sú v ich miestnej príslušnosti. Medzi najväčších platiteľov dane z príjmu vyberaných zrážkou patrili štátne inštitúcie, Štátna pokladnica, nebankové subjekty a Národná banka Slovenska.

Kategória 120 – Dane z majetku

V roku 2008 neboli dane z majetku (daň z dedičstva, darovania a z prevodu a prechodu nehnuteľností) predmetom rozpočtovania. Uvedené dane boli zrušené od 01.01.2004, resp. 01.01.2005. Z dobiehajúcich daňových povinností z predchádzajúcich rokov bol výber v roku 2008 v celkovej sume 41,9 mil. Sk.

Kategória 130 – Dane za tovary a služby

Dane za tovary a služby boli rozpočtované vo výške 202 799,0 mil. Sk dosiahli sumu 196 959,4 mil. Sk, t. j. boli plnené na 97,1 %. Oproti predchádzajúcemu roku však boli skutočné príjmy v tejto kategórii vyššie o 1 300,9 mil. Sk, t. j. o 0,7 %.

Daň z pridanej hodnoty (položka 131)

Rozpočtované príjmy DPH v sume 142 026,0 mil. Sk boli splnené na 98,26 %, t. j. v skutočnosti dosiahli sumu 139 559,4 mil. Sk a oproti rozpočtu boli nižšie o 2 466,6 mil. Sk.

Daňová správa sa na plnení príjmov DPH celkom podieľala sumou 68 336,7 mil. Sk, čo predstavuje 49,0 %, avšak oproti predchádzajúcemu roku klesol podiel príjmov DPH vybraných daňovou správou o 3,0 %. Colná správa sa na plnení príjmov DPH celkom podieľala sumou 71 222,7 mil. Sk, čo predstavuje 51,0 %. Voči predchádzajúcemu roku výber DPH colnou správou vzrástol o 3,0 %. Výber DPH daňovou a colnou správou je uvedený v nasledovnej tabuľke:

(v mil. Sk)

Druh príjmu	Skutočnosť rok 2007	Skutočnosť rok 2008	Rozdiel 2008 – 2007
DPH celkom	135 978,2	139 559,4	3 581,2
z toho: daňové úrady	70 607,8	68 336,7	-2 271,1
z toho: výber dane DPH	233 660,4	254 892,1	21 231,7
vrátený nadmerný odpočet	-163 053,3	-186 557,6	-23 504,3
nepriame dane platné do 31.12.1992	0,7	2,2	1,5
colné úrady	65 370,4	71 222,7	5 852,3

Zdroj: DR SR a CR SR

Postupné klesanie príjmov DPH vybranou daňovou správou nastalo po vstupe Slovenska do Európskej únie. Obchodnými transakciami v rámci EÚ sa znížili nadmerné odpočty (transakcie v rámci EÚ sa vysporiadávajú v daňovom priznaní) a vrátenie dane sa realizuje pri dovoze z tretích krajín. Objemy dovozu z tretích krajín sa zvyšujú (DPH vyberá colná správa), čím narastá nárok daňových subjektov na nadmerný odpočet, ktorý vypláca daňová správa.

Spotrebné dane (položka 132)

Spotrebné dane rozpočtované na rok 2008 v sume 60 770,0 mil. Sk, boli v skutočnosti v sume 57 394,8 mil. Sk, čo predstavuje plnenie len na 94,4 %. Plnenie spotrebných daní colnými a daňovými úradmi je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v mil. Sk)

Druh spotrebnej dane	Skutočnosť 2007	Rozpočet 2008		Skutoč. 2008	% plnenia upr. rozp.	Rozdiel	Index 2008/2007
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
z minerálneho oleja	33 990,7	36 202,0	36 202,0	35 374,8	97,7	-827,2	104,1
z liehu	5 925,1	6 279,0	6 279,0	6 705,5	106,8	426,5	113,2
z piva	2 118,9	2 111,0	2 111,0	1 897,7	89,9	-213,3	89,6
z vína	110,7	110,0	110,0	112,1	101,9	2,1	101,3
z tabaku a tabakových výrobkov	17 533,6	15 711,0	15 711,0	13 036,6	83,0	-2 674,4	74,4
z elektriny	x	110,0	110,0	117,5	106,8	7,5	x
z uhlia	x	43,0	43,0	9,9	23,0	-33,1	x
zo zemného plynu	x	204,0	204,0	140,8	69,0	-63,2	x
Spolu	59 679,1	60 770,0	60 770,0	57 394,8	94,4	-3 375,2	96,2

Zdroj: MF SR, CR SR, DR SR

Celkový výnos spotrebných daní je oproti rozpočtu nižší o 3 375,2 mil. Sk. Nesplnenie oproti rozpočtu bolo spôsobené hlavne nižším výberom spotrebnej dane z tabakových výrobkov z dôvodu predzásobenia daňových subjektov tabakovými výrobkami v posledných mesiacoch roku 2007 (zvýšenie sadzieb tejto dane od 1.1.2008).

Nižší výber oproti rozpočtu bol aj u spotrebnej dane z minerálneho oleja, piva, uhlia a zo zemného plynu.

V roku 2008 sa ešte nemohol naplno prejaviť efekt zavedenia nových spotrebných daní z elektriny, uhlia a zemného plynu, pretože výber a odvod finančných prostriedkov na základe zákona č. 609/2007 Z. z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia zemného plynu začala colná správa až od 1. júla 2008. Príprava nábehu nových spotrebných daní, ich výber a odvod budú predmetom plánovanej kontroly NKÚ SR v roku 2009.

Dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti (položka 134)

Dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti boli rozpočtované len pre daň z úhrad za dobývací priestor vo výške 3,0 mil. Sk. Výnos z týchto daní dosiahol

v skutočnosti 5,2 mil. Sk, pričom daň z úhrad za dobývací priestor predstavovala 3,3 mil. Sk a cestná daň 1,9 mil. Sk.

Kategória 140 - Dane z medzinárodného obchodu a transakcií

V rozpočte bol na rok 2008 stanovený výnos daní z medzinárodného obchodu a transakcií v celkovej sume 960,0 mil. Sk. Skutočný výnos v sume 1 109,0 mil. Sk predstavoval plnenie rozpočtu na 115,5 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa zvýšil výnos daní z medzinárodného obchodu a transakcií o 90,0 mil. Sk, t. j. o 8,8 %.

Kategória 160 – Sankcie uložené v daňovom konaní

V roku 2008 príjmy zo sankcií uložených v daňovom konaní zvýšili daňové príjmy celkom o sumu 53,2 mil. Sk. Z toho boli sankcie vybraté daňovou správou vo výške 41,4 mil. Sk a colnou správou vo výške 11,8 mil. Sk. Oproti roku 2007 došlo celkovo k poklesu týchto príjmov o 0,6 mil. Sk. Tieto príjmy neboli v roku 2008 rozpočtované.

Daňové nedoplatky

Daňová správa SR evidovala k 31.12.2008 nedoplatky celkom vo výške 69 821 mil. Sk. Z toho boli daňové nedoplatky v sume 69 005 mil. Sk a nedaňové nedoplatky vo výške 816 mil. Sk. V roku 2008 vzrástol objem celkových nedoplatkov o 3 818 mil. Sk, pričom daňové nedoplatky vzrástli o 3 891 mil. Sk a u nedaňových nedoplatkov bol zaznamenaný pokles o 73 mil. Sk. Daňová správa SR eviduje ku dňu 31.12.2008 daňové nedoplatky u 149 313 daňových dlžníkov. Porovnanie stavu celkových daňových nedoplatkov je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	k 31.12.2007	k 31.12.2008	Rozdiel 2008 - 2007	Index 2008/2007
Daňové nedoplatky	65 114	69 005	3 891	1,06

Zdroj: podklady DR SR

V roku 2008 bol index rastu daňového nedoplatku (1,06), oproti indexu z roku 2007 (1,11) nižší. Pozitívny trend je spôsobený jednak vymožením daňových nedoplatkov, ale aj postúpením daňových pohľadávok v konkurze na Slovenskú konsolidačnú, a. s. Porovnanie členenia celkových daňových nedoplatkov v rokoch 2007 a 2008 je uvedené v nasledovnej tabuľke:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	k 31.12.2007	k 31.12.2008	Rozdiel
a	1	2	3=2-1
Evidovaný stav daňových nedoplatkov	65 114	69 005	3 891
z toho: vymožiteľné daňové nedoplatky	20 110	21 413	1 303
daňové nedoplatky v pomocnej evidencii	45 004	47 592	2 588
z toho:			
- daňové nedoplatky prihlásené do konkurzného a vyrovnacieho konania	2 539	1 093	- 1 446
- nevymožiteľné daňové nedoplatky	42 465	46 499	4 034

Zdroj: podklady DR SR

Vymožiteľné daňové nedoplatky k 31.12.2008 predstavujú 31,0 % podiel na celkových daňových nedoplatkoch. V porovnaní s rokom 2007 bol zaznamenaný ich nárast

o 1 303 mil. Sk. Rast vymožitelných nedoplatkov je závislý od rýchlej reakcie na novo vzniknutý daňový nedoplatok, využitia najefektívnejšieho spôsobu vymáhania daňového nedoplatku, presunu nevymožitelných nedoplatkov do pomocnej evidencie a od úspešnosti vymáhania daňových nedoplatkov.

Daňové nedoplatky v pomocnej evidencii boli v sume 47 592 mil. Sk, t. j. na celkových daňových nedoplatkoch sa podieľali 69,0 %. V porovnaní s rokom 2007 došlo k ich nárastu o 2 588 mil. Sk.

Stav daňových nedoplatkov prihlásených do konkurzu a vyrovnania k 31.12.2008 predstavoval sumu 1 093 mil. Sk a v porovnaní s rokom 2007 bol zaznamenaný ich pokles o 1 446 mil. Sk. V roku 2008 boli na Slovenskú konsolidačnú a. s. postúpené daňové nedoplatky vo výške 1 863 mil. Sk, pričom od roku 2004 celková suma postúpených daňových nedoplatkov dosiahla 31 718 mil. Sk.

V zmysle zmluvy o postúpení daňových pohľadávok obdržalo DR SR v roku 2008 od Slovenskej konsolidačnej a. s. odplatu v sume 300,0 mil. Sk.

Z celkového objemu daňových nedoplatkov k 31.12.2008 eviduje DR SR vysoký podiel nevymožitelných nedoplatkov. Ich podiel na celkových daňových nedoplatkoch predstavuje až 67,4 %. V porovnaní s rokom 2007 sa zvýšili o 4 034 mil. Sk.

Na stav daňových nedoplatkov mali vplyv aj úkony vykonané exekútormi. V priebehu roka 2008 bolo začatých 24 630 daňových exekučných konaní na celkovú sumu 4 660 mil. Sk a do konkurzu boli prihlásené pohľadávky 298 daňových subjektov v celkovej sume 948,2 mil. Sk.

Okrem vyššie uvedených spôsobov vymáhania daňových nedoplatkov daňoví exekútori využívali telefonické upozornenie daňového dlžníka na existenciu daňového nedoplatku, osobný pohovor s daňovým dlžníkom, v rámci ktorého sú daňovému dlžníkovi vysvetlené dôsledky výkonu daňovej exekúcie (exekúcia majetku, vznik exekučných nákladov a pod.) ako aj podanie informácie o zákonných možnostiach zaplatiť daňový nedoplatok v splátkach alebo v odloženej lehote. Výsledkom týchto metód je často dobrovoľná úhrada daňového nedoplatku, čím sa ušetrí čas i finančné prostriedky, keďže nedôjde k vymáhaniu nedoplatku v daňovom exekučnom konaní, t. j. nevznikajú pre daňovú správu exekučné náklady.

Colné pohľadávky

Colná správa evidovala k 31.12.2008 colné a daňové pohľadávky v lehote splatnosti a po lehote splatnosti v celkovej sume 2 820,5 mil. Sk, čo je oproti roku 2007 menej o 550,4 mil. Sk. Pohľadávky v lehote splatnosti dosiahli celkom 591,8 mil. Sk. Pohľadávky po lehote splatnosti boli vykázané vo výške 2 228,7 mil. Sk a ich pokles oproti roku 2007 o 435,4 mil. Sk bol spôsobený predovšetkým odpísaním pohľadávok podľa príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov (napr. zákon č. 199/2004 Z. z. colný zákon v znení neskorších predpisov a zákon č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov v znení neskorších predpisov).

5.2 Hlavná kategória 200 – Nedaňové príjmy

Nedaňové príjmy boli na rok 2008 rozpočtované v sume 22 326,5 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami bola táto suma znížená na 20 985,5 mil. Sk. V skutočnosti boli

nedaňové príjmy v roku 2008 vykázané v sume 26 527,3 mil. Sk. Pôvodný rozpočet sa tak prekročil o 4 200,8 mil. Sk a upravený rozpočet o 5 541,8 mil. Sk.

Kontrolou príjmov za rok 2008 bolo v niektorých prípadoch zistené, že v procese plánovania a schvaľovania príjmov došlo u niektorých organizácií k nadhodnoteniu, resp. podhodnoteniu príjmov.

Kategória 210 – Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku

V roku 2008 boli príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku rozpočtované vo výške 899,6 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami bola táto suma zvýšená na 1 454,3 mil. Sk. Skutočné príjmy dosiahli výšku 2 466,1 mil. Sk, čo predstavuje plnenie upraveného rozpočtu na 169,6 %. Prekročenie v tejto kategórii bolo ovplyvnené najmä príjmami v kapitole MH SR z dividend Jadrovej vyraďovacej spoločnosti v sume 144,6 mil. Sk a spoločnosti Slovak Telekom a. s. vo výške 1 020,0 mil. Sk.

Kategória 220 – Administratívne poplatky a iné poplatky a platby

Príjmy tejto kategórie boli rozpočtované v sume 7 966,4 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na 7 905,3 mil. Sk. V skutočnosti dosiahli príjmy výšku 8 911,7 mil. Sk, čo predstavuje plnenie na 112,7 % oproti upravenému rozpočtu .

Administratívne príjmy dosiahli spolu 5 381,4 mil. Sk, platby sankčného charakteru 1 734,2 mil. Sk a poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja služieb predstavovali 1 796,1 mil. Sk. Ich výška závisí najmä od počtu jednotlivých aktov konania v priebehu roka (kolkové známky, súdne a správne poplatky) a najväčší podiel z týchto príjmov sa sústreďoval v kapitolách Všeobecná pokladničná správa, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo spravodlivosti SR a Ministerstvo pôdohospodárstva SR.

V súvislosti s kontrolou správnosti príjmov z tržieb kolkových známk NKÚ SR zistil, že kapitola MF SR vo svojom účtovnom systéme nevedie evidenciu o kolkových známkach, ktorých hodnota predstavovala k 31.12.2008 sumu 582 mil. Sk. V rokoch 2007 a 2008 boli na tlač a distribúciu kolkových známk vynaložené náklady takmer vo výške 380 mil. Sk, pričom dochádzalo k časovému sklzu pri odvode tržieb z kolkových známk na účet štátneho rozpočtu oproti ostatným formám úhrad správnych a súdnych poplatkov. NKÚ SR v súlade s § 13 ods. 2 zákona o NKÚ SR odporučil MF SR prijať opatrenie, ktorým zabezpečí zavedenie evidencie o kolkových známkach do účtovného systému kapitoly MF SR a prehodnotiť efektívnosť systému tlače, distribúcie a používania kolkových známk a zvážiť možnosť legislatívnej úpravy tak, aby táto forma platenia bola postupne, v súlade s aplikáciou výsledkov Operačného programu Informatizácia spoločnosti nahradená ostatnými zákonnými spôsobmi platenia správnych a súdnych poplatkov.

Kategória 230 – Kapitálové príjmy

Kapitálové príjmy boli rozpočtované v roku 2008 v sume 3 074,7 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na 1 233,8 mil. Sk. V skutočnosti dosiahli kapitálové príjmy v roku 2008 hodnotu 887,3 mil. Sk, čo predstavuje plnenie upraveného rozpočtu na 71,9 %. Jednou z príčin nenaplnenia príjmov v tejto kategórii bolo aj oneskorené prijatie novely zákona o správe majetku štátu, ktorá by umožňovala MO SR odpredaj majetku, z ktorého príjmy mali tvoriť podstatnú časť stanovených príjmov.

Kategória 240 – Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek a vkladov a NFV

Príjmy tejto kategórie boli rozpočtované vo výške 7 175,2 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na 7 174,1 mil. Sk. Skutočné príjmy boli vo výške 7 160,2 mil. Sk. Upravený rozpočet bol splnený na 99,8 %.

Kategória 250 – Úroky zo zahraničných úverov, pôžičiek, vkladov a NFV

Úroky zo zahraničných úverov, pôžičiek, vkladov a NFV boli v roku 2008 rozpočtované v sume 10,3 mil. Sk. V skutočnosti dosiahli tieto príjmy sumu 14,5 mil. Sk, čo znamená splnenie rozpočtu na 140,8 %.

Kategória 290 – Iné nedaňové príjmy

Výnos z príjmov v tejto kategórii bol na rok 2008 rozpočtovaný sumou 3 200,2 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami bol upravený na 3 207,8 mil. Sk. V skutočnosti dosiahli príjmy výšku 7 087,4 mil. Sk, čím sa upravený rozpočet naplnil na 220,9 %.

5.3 Hlavná kategória 300 – Granty a transfery

Výnos z príjmov v tejto kategórii bol rozpočtovaný na rok 2008 vo výške 54 949,3 mil. Sk, pričom rozpočtovaný výnos pre zahraničné transfery bol 35 984,7 mil. Sk a pre tuzemské transfery 18 964,6 mil. Sk. Rozpočet príjmov bol znížený na 46 242,2 mil. Sk, z čoho na zahraničné transfery pripadla celá suma zníženia 8 707,1 mil. Sk a tuzemské transfery zostali nezmenené. Rozpočtovanú sumu tvorili len transfery, pretože granty sa vzhľadom na svoj charakter dobrovoľných príspevkov od dobrovoľných darcov a sponzorov nerozpočtujú. Skutočný výnos z týchto príjmov dosiahol sumu 43 625,5 mil. Sk, čo predstavuje plnenie upraveného rozpočtu na 94,3 %.

Kategória 310 – Tuzemské bežné transfery

Tuzemské bežné transfery boli rozpočtované v sume 18 964,6 mil. Sk. Tvorilo ich 264,6 mil. Sk v kapitole Ministerstva zdravotníctva SR určených na činnosť operačných stredísk záchranej zdravotnej služby a 18 700,0 mil. Sk v kapitole Všeobecná pokladničná správa. V skutočnosti dosiahli výšku 17 214,4 mil. Sk.

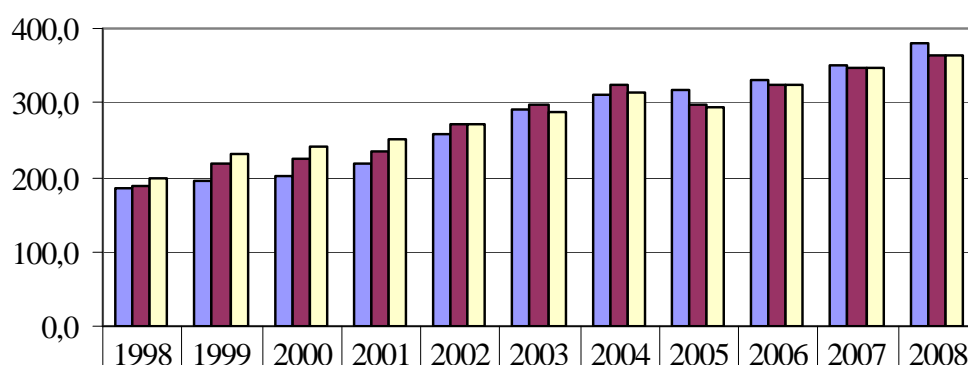
Kategória 320 – Zahraničné transfery

Z prostriedkov všeobecného rozpočtu EÚ boli rozpočtované príjmy v tejto kategórii vo výške 35 984,7 mil. Sk. Pôvodný rozpočet bol znížený na 27 277,5 mil. Sk. V skutočnosti sa tieto prostriedky z rozpočtu EÚ čerpali v sume 26 008,3 mil. Sk. Podrobnejšie hodnotenie príjmov štátneho rozpočtu zo všeobecného rozpočtu EÚ je v časti 9 tohto stanoviska.

6 Výdavky štátneho rozpočtu

Výdavky ŠR na rok 2008 boli zákonom o štátnom rozpočte určené vo výške 380 233,0 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na sumu 363 471,7 mil. Sk. Skutočnosť bola vykázaná vo výške 363 216,9 mil. Sk, čo predstavuje plnenie na 99,9 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2007 bolo čerpanie výdavkov vyššie o 19 467,0 mil. Sk. Výdavky ŠR v rokoch 1998 až 2008 sú uvedené v nasledujúcom grafe:

Výdavky štátneho rozpočtu v rokoch 1998 - 2008 v mld. Sk

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
■ Schválený rozp.	184,8	194,9	201,8	217,8	257,9	291,4	310,5	318,7	330,2	348,9	380,2
■ Upravený rozp.	187,6	219,1	223,3	236,0	271,0	295,9	323,5	296,3	323,9	345,6	363,5
■ Skutočnosť	197,0	231,5	241,1	249,7	272,0	289,0	312,7	292,6	323,7	345,7	363,2

Zdroj: MF SR

6.1 Výdavky štátneho rozpočtu v ekonomickom členení

Ekonomická klasifikácia triedi rovnorodé druhy výdavkov na hlavné kategórie, kategórie, položky a podpoložky a umožňuje ich identifikáciu.

Výdavky štátneho rozpočtu v ekonomickom členení sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v mil. Sk)

Výdavky	Skutoč. 2007	Rozpočet 2008		Skutoč. 2008	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2008/2007
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
600 Bežné výdavky	296 925,6	340 424,9	316 150,5	314 793,3	99,6	-1 357,2	106,0
610 Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	41 422,3	42 472,0	44 103,8	43 945,3	99,6	-158,6	106,1
620 Poistné a príspevok do poisťovní	12 900,5	15 081,9	14 144,5	14 075,0	99,5	-69,5	109,1
630 Tovary a služby	39 616,7	56 409,0	42 269,0	42 527,0	100,6	258,0	107,3
640 Bežné transfery	172 987,5	199 026,1	188 947,3	187 586,6	99,3	-1 360,6	108,4
650 Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi	29 998,6	27 435,9	26 685,9	26 659,4	99,9	-26,7	88,9
700 Kapitálové výdavky	48 822,3	39 808,1	47 321,2	48 423,7	102,3	1 102,5	99,2
710 Obstarávanie kapitálových aktív	13 492,0	11 363,1	14 021,8	15 045,7	107,3	1 023,9	111,5
720 Kapitálové transfery	35 330,3	28 445,0	33 299,4	33 378,0	100,2	78,6	94,5
Výdavky spolu	345 747,9	380 233,0	363 471,7	363 216,9	99,9	-254,8	105,1

Zdroj: MF SR

6.1.1 Hlavná kategória 600 - Bežné výdavky

Rozpočet bol schválený vo výške 340 424,9 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 316 150,5 mil. Sk. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške

314 793,3 mil. Sk, čo je o 1 357,2 mil. Sk menej oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2007 bežné výdavky vzrástli o 17 867,7 mil. Sk. Podiel skutočných bežných výdavkov na celkových výdavkoch predstavuje 86,7 %. V roku 2007 predstavoval 85,9 %. Uvedené poukazuje na mierne zvyšovanie podielu bežných výdavkov oproti kapitálovým. Bežnými výdavkami sa financujú prevádzkové potreby štátneho rozpočtu: mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania v štátnych rozpočtových organizáciách a na to nadväzujúce platby poisťného a príspevkov zamestnávateľov do poisťovní, výdavky na tovary a služby, ďalej bežné transfery poskytnuté zo štátneho rozpočtu a splátky úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi.

Rozpočet kategórie **610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania** bol schválený vo výške 42 472,0 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami bol zvýšený o 1 631,8 mil. Sk na sumu 44 103,8 mil. Sk. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 43 945,3 mil. Sk, čo je o 158,6 mil. Sk menej oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2007 dosiahla výška skutočných výdavkov nárast o 2 522,9 mil. Sk. Do tejto kategórie patria všetky plnenia fyzickým osobám v pracovnom pomere, v služobnom pomere, v štátnozamestnaneckom pomere (vrátane zamestnancov zahraničnej služby) a za výkon verejných funkcií uhrádzané podľa príslušných predpisov. Patrí sem i valutová časť plátov zamestnancov zahraničnej služby vyjadrená v slovenskej mene a platy zamestnancov vykonávajúcich verejnoprospešné práce, na ktoré poskytovali príspevky príslušné úrady práce.

Mzdové výdavky boli v rozpočtových organizáciách rozpísané pre stanovený limit zamestnancov, pričom skutočný počet zamestnancov bol oproti upravenému limitu nižší.

Počet zamestnancov rozpočtových organizácií dosiahol v roku 2008 127 579 osôb, čo je o 2 707 osôb menej oproti skutočnosti roku 2007, t. j. o 2,1 % a oproti upravenému limitu menej o 6 538 osôb, t. j. o 4,9 %. V úradoch ústredných orgánov štátnej správy bolo zamestnaných 10 966 osôb, čo je o 73 osôb viac oproti skutočnosti roku 2007 a o 989 osôb menej oproti upravenému limitu (11 955 osôb), t. j. o 8,3 %.

NKÚ SR konštatuje, že naďalej pretrváva stav, že v jednotlivých rokoch sa rozpísané limity zamestnancov nenapĺňali, pričom mzdové prostriedky boli vyčerpané. Okrem toho správcovia jednotlivých kapitol dodávateľským spôsobom zabezpečovali práce a služby, ktoré boli súčasťou činností vyplývajúcich z organizačných poriadkov jednotlivých organizácií, resp. z opisov štátnozamestnaneckých miest. Tým sa obchádzal stanovený limit počtu zamestnancov ako aj limit mzdových prostriedkov, nakoľko tieto výdavky boli hradené z kategórie 630 - Tovary a ďalšie služby.

Rozpočet **poisťného** bol schválený vo výške 15 081,9 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 14 144,5 mil. Sk, čo je o 937,4 mil. Sk menej. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 14 075,0 mil. Sk. V porovnaní s rokom 2007 skutočné výdavky narástli o 1 174,6 mil. Sk. Na skutočnom plnení poisťného sa najviac podieľali výdavky na poisťné do Sociálnej poisťovne vo výške 5 388,1 mil. Sk (38,3 %).

Rozpočet kategórie **630 - Tovary a ďalšie služby** bol schválený vo výške 56 409,0 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 42 269,0 mil. Sk, čo je o 14 140,0 mil. Sk menej. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 42 527,0 mil. Sk, čo je o 258,0 mil. Sk viac oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2007 dosiahla výška skutočných výdavkov nárast o 2 910,4 mil. Sk.

Rozpočet **bežných transferov** bol schválený vo výške 199 026,1 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 188 947,3 mil. Sk. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 187 586,6 mil. Sk, čo je o 1 360,6 mil. Sk menej oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2007 vzrástla suma skutočných výdavkov o 14 599,1 mil. Sk. Najväčší podiel v tejto kategórii predstavujú transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, ktoré zahŕňajú platby vo forme príspevkov, dávok, dôchodkov, odstupného, členského, štipendií jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám a pod. Tvorili až 45,7 % celkového objemu bežných transferov rozpočtovaných v štátnom rozpočte v roku 2008 (85 634,9 mil. Sk).

Rozpočet kategórie **650 - Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úrokmi** bol schválený vo výške 27 435,9 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami bol znížený o 750,0 mil. Sk na sumu 26 685,9 mil. Sk. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 26 659,4 mil. Sk, čo je o 26,6 mil. Sk menej oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2007 výdavky poklesli o 3 339,3 mil. Sk. Patrí sem splácanie samotných úrokov (z úverov, štátnych pokladničných poukázok, dlhopisov, vládnych obligácií, atď.) i poplatkov súvisiacich s úvermi (manipulačné poplatky, provízie, dohodové poplatky, jednatel'ské poplatky).

6.1.2 Hlavná kategória 700 - Kapitálové výdavky

Rozpočet kapitálových výdavkov bol schválený vo výške 39 808,1 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami bol zvýšený na sumu 47 321,2 mil. Sk, čo je o 7 513,1 mil. Sk viac. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 48 423,7 mil. Sk, čo je o 1 102,5 mil. Sk viac oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2007 dosiahla výška skutočných výdavkov pokles o 398,6 mil. Sk. Táto hlavná kategória zahŕňa výdavky na obstaranie hmotného a nehmotného investičného majetku pre činnosť rozpočtových organizácií, výdavky súvisiace s týmto obstaraním a kapitálové transfery. Podiel kapitálových výdavkov na celkových výdavkoch predstavoval 13,3 %, čo je o 0,8 % menej oproti podielu v roku 2007.

Rozpočet kategórie **710 - Obstarávanie kapitálových aktív** bol schválený vo výške 11 363,1 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami bol zvýšený na sumu 14 021,8 mil. Sk, čo je 2 658,7 mil. Sk viac. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 15 045,7 mil. Sk, čo je o 1 023,9 mil. Sk viac oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2007 skutočné výdavky vzrástli o 1 553,7 mil. Sk. Patria sem výdavky na obstarávanie hmotného a nehmotného majetku. V tejto kategórii sa klasifikujú výdavky umožňujúce nadobúdať kapitálové aktíva z vlastných zdrojov rozpočtov. Najvýznamnejšou položkou v tejto kategórii bola realizácia stavieb a ich technického zhodnotenia vo výške 6 404,0 mil. Sk, ktorá predstavovala 42,6 % podiel na skutočných výdavkoch.

Rozpočet **kapitálových transferov** bol schválený vo výške 28 445,0 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami bol zvýšený na sumu 33 299,4 mil. Sk, čo je o 4 854,4 mil. Sk viac. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 33 378,0 mil. Sk, čo je oproti upravenému rozpočtu viac o 78,6 mil. Sk. V porovnaní s rokom 2007 poklesla výška výdavkov o 1 952,3 mil. Sk. Táto kategória zahŕňa platby vykonané s cieľom umožniť príjemcovi nadobudnúť kapitálové aktíva alebo kompenzovať ich poškodenie alebo zničenie. Najväčší objem prostriedkov smeroval najmä právnickým osobám založených štátom, obcou alebo vyšším územným celkom (17 362,6 mil. Sk) a iným právnickým osobám (5 137,7 mil. Sk).

6.2 Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie

V rozpočtovom roku 2008 sa pri tvorbe rozpočtu i pri sledovaní jeho plnenia uplatnilo triedenie aj podľa funkčnej klasifikácie. Toto triedenie umožňuje sledovať výdavky podľa

oddielov, ktoré zohľadňujú jednotlivé odvetvia verejnej správy. V rámci oddielov sa uplatňuje podrobnejšie členenie na skupiny, triedy a podtriedy.

Funkčná klasifikácia umožňuje sledovanie výdavkov verejnej správy podľa ich účelu a tiež medzinárodné porovnanie. Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčného členenia sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v mil. Sk)

Výdavky	Skutoč. 2007	Rozpočet 2008		Skutoč. 2008	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2008/2007
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
01 - Všeobecné verejné služby	67 893,2	76 507,0	67 574,6	67 557,3	100,0	-17,3	99,5
02 – Obrana	25 937,4	28 805,7	27 712,8	27 355,8	98,7	-357,0	105,5
03 Verejný poriadok a bezpečnosť	34 371,9	35 037,1	36 745,7	37 702,2	102,6	956,5	109,7
04 - Ekonomická oblasť	73 062,6	84 087,6	79 289,9	78 605,1	99,1	-684,8	107,6
05 - Ochrana životného prostredia	4 768,1	5 924,9	6 564,3	6 566,6	100,0	2,3	137,7
06 - Bývanie a občianska vybavenosť	7 911,8	6 428,9	6 570,2	6 560,6	99,9	-9,6	82,9
07 – Zdravotníctvo	30 567,4	34 258,0	34 170,9	34 172,3	100,0	1,4	111,8
08 – Rekreačia, kultúra a náboženstvo	6 245,0	7 173,4	7 297,4	7 296,9	100,0	-0,5	116,8
09 – Vzdelávanie	47 529,0	50 733,9	49 997,5	50 060,3	100,1	62,8	105,3
10 – Sociálne zabezpečenie	47 461,5	51 276,5	47 548,4	47 339,8	99,6	-208,6	99,7
Spolu	345 747,9	380 233,0	363 471,7	363 216,9	99,9	-254,8	105,1

Zdroj: MF SR

7 Stanovisko k vybraným kapitolám štátneho rozpočtu

NKÚ SR vykonal kontroly hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami, majetkom štátu a správnosti zostavenia záverečných účtov v 17 rozpočtových kapitolách. Kontrolami bolo zistené, že údaje vykázané vo výkazoch Štátnej pokladnice a jednotlivých návrhov záverečných účtov súhlasia s údajmi vykazanými v návrhu záverečného účtu verejnej správy.

Úrad vlády SR

Návrh záverečného účtu kapitoly nebol vypracovaný v súlade so Smernicou MF SR z 13. januára 2009 č. MF/8208/2009-311 na vypracovanie záverečných účtov kapitol štátneho rozpočtu, štátnych fondov a na vypracovanie návrhu záverečného účtu verejnej správy SR.

Návrh záverečného účtu kapitoly:

- neuvádzal plnenie záväzných ukazovateľov,
- neboli v určenom rozsahu rozpísané kapitálové výdavky podľa ekonomickej klasifikácie,
- neobsahoval požadované údaje v oblasti zhodnotenia zamestnanosti a zhodnotenia majetkovej pozícií,
- neuvádzal žiadne interné kontroly a neobsahoval zhodnotenie opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených v hospodárení s rozpočtovými prostriedkami.

Ústavný súd SR

Kontrolu bolo zistené:

- neúčinné vynaloženie verejných prostriedkov vo výške 1 131 tis. Sk, ktoré boli použité na obstaranie projektovej dokumentácie rekonštrukcie súčasného ubytovacieho objektu pre sudcov, ale rekonštrukcia objektu sa nerealizovala z dôvodu rozhodnutia pléna Ústavného súdu riešiť potrebu ubytovania zmenou účelu a prestavbou inej administratívnej budovy,
- porušenie § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ktoré súviselo s nesprávnym triedením výdavkov vo výške 15 tis. Sk v dôsledku financovania bežných výdavkov z kapitálových,
- nehospodárne a neefektívne použitie verejných prostriedkov vo výške 77 tis. Sk pri mesačných vyúčtovaniach spotreby pohonných látok,
- vyplácanie náhrad, súvisiacich s uplatňovaním § 17 ods. 3 zákona o ústavnom súde, na základe nedostatočných podkladov. Účtovné záznamy, týkajúce sa dokladovania použitia prostriedkov na preventívne rehabilitácie sudcov, neboli preukázateľné podľa § 32 ods. 1 zákona o účtovníctve, čím nebola dodržaná povinnosť viesť účtovníctvo preukázateľne podľa § 8 ods. 1 citovaného zákona,
- nedostatky pri realizovaní rekonštrukcie fasády a strechy budovy Ústavného súdu v cene 10 414 tis. Sk, ktoré spočívali v tom, že neboli všetky zmeny, vyvolané počas realizácie stavby premietnuté v dodatkoch k zmluve o dielo so zhotoviteľom, z čoho následne vyplynulo, že súpisy prác a dodávok vyfakturovaných na príslušnej stavbe neboli vecne správne a nezohľadňovali vo vybraných položkách skutočný stav. V nadväznosti na zistený stav neboli účtovné záznamy týkajúce sa dokladovania stavby preukázateľné podľa § 32 ods. 1 zákona o účtovníctve. Zároveň nebola dostatočne vykonávaná predbežná finančná kontrola podľa § 9 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, keď nebol overovaný súlad pripravovanej finančnej operácie s uzatvorenými zmluvami.
- skreslenie stavu pohľadávok, ktoré bolo ovplyvnené účtovaním výnosov týkajúcich sa roka 2009 do obdobia 2008, čím kontrolovaný subjekt nezabezpečil časové rozlíšenie nákladov a výnosov v súlade s § 3 ods. 2 zákona o účtovníctve spolu v sume 71 tis. Sk.

Najvyšší súd SR

V roku 2008 sa vyskytlo päť prípadov nehospodárneho použitia finančných prostriedkov v celkovej sume 981 189 Sk, jeden prípad porušenia ustanovenia zákona o účtovníctve a jeden prípad porušenia ustanovenia zákona o správe majetku štátu.

Ministerstvo vnútra SR

Kontrolou výsledkov hospodárenia príspevkových organizácií MV SR za roky 2006, 2007 a 2008 bolo zistené, že v prípade dvoch príspevkových organizácií nebolo dodržané ustanovenie § 21 ods. 12 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého *„Zriaďovateľ príspevkovej organizácie je povinný ju zrušiť k 31. decembru roka, v ktorom zistí, že tržby príspevkovej organizácie nepokrývajú jej výrobné náklady v súlade s odsekom 2 počas najmenej dvoch po sebe bezprostredne nasledujúcich rokov“*.

Organizácie nespĺňali tri roky po sebe požiadavku § 21 ods. 2 cit. zákona, podľa ktorého *„príspevková organizácia je právnická osoba štátu, ktorej menej ako 50 % výrobných*

nákladov je pokrytých tržbami. Platia pre ňu finančné vzťahy určené zriaďovateľom v rámci jeho rozpočtu“, a preto zriaďovateľ mal v roku 2008 pristúpiť k ich zrušeniu.

Ministerstvo životného prostredia SR

Kontrolou bolo zistené porušenie § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy neehospodárnym konaním pri zabezpečovaní upratovacích služieb. Nedostatky boli zistené aj pri zadávaní zákaziek v rámci verejného obstarávania.

Ministerstvo zdravotníctva SR

Návrh záverečného účtu kapitoly nebol vypracovaný v súlade so Smernicou MF SR z 13. januára 2009 č. MF/8208/2009-311 na vypracovanie záverečných účtov kapitol štátneho rozpočtu, štátnych fondov a na vypracovanie návrhu záverečného účtu verejnej správy SR.

V záverečnom účte bola uvedená štatistika koľko kontrol a na ktorých subjektoch boli vykonané, ale neboli uvedené:

- výsledky interných a externých kontrol vykonaných v hodnotenom rozpočtovom roku a
- zhodnotenie opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených v hospodárení s rozpočtovými prostriedkami.

Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR

Kontrolou bolo zistené:

- porušenie zákona o verejnom obstarávaní tým, že hodnota zákazky bola vyššia ako finančný limit stanovený danou formou obstarávania; rozdelením zákazky, znevýhodnením a vylúčením určitých výrobkov alebo záujemcov,
- neehospodárne konanie pri dohodách o vykonaní práce uhradením nákladov na práce, ktoré subjekt nedokázal preukázať, ohodnotením pomocných a administratívnych prác ako odbornej činnosti a vyplatením vyšších odmien za práce nad rámec stanovenej maximálnej sumy výdavkov,
- porušenie zákona o účtovníctve nezaradením majetku na príslušné majetkové účty,
- nedostatky pri inventarizácii majetku.

Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Kontrolou správnosti zostavenia záverečného účtu kapitoly za rok 2008 bolo zistené porušenie:

- zákona o účtovníctve pri inventarizácii, pri použití výdavkov úradu MP SR na upratovacie služby, na realizáciu stavebných prác a dodávku interiéru zasadačky a nezaúčtovaním pohľadávok za nájomné a prevádzkové náklady za roky 2005 až 2007 v sume cca 4,0 mil. Sk,
- zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite tým, že nebola vykonaná predbežná finančná kontrola, keďže mesačné výkazy za služby k niektorým faktúram za vykonané práce boli uhradené bez náležitej podpornej dokumentácie (prílohy k zmluve, montážny denník a pod.),

- zákona o verejnom obstarávaní tým, že s úspešnými uchádzačmi nebola uzavretá zmluva v lehote viazanosti, neuzatvorením zmluvy na poskytnutie služby (len objednávky), niektoré dokumenty a doklady z použitého verejného obstarávania neboli na ministerstve evidované a tiež MP SR nepreukázalo spôsob oznámenia ostatným uchádzačom o tom, že neuspeli,
- zákona o archívoch a registratúrach a interného služobného predpisu MP SR tým, že neboli evidované ponuky uchádzačov na verejné obstarávanie cez podateľňu,
- Občianskeho zákonníka tým, že na zmluve uzavretej na vykonanie stavebných prác a dodávku interiéru nebol uvedený dátum podpisu,
- zákona o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam a zákona o správe majetku štátu tým, že neboli zapísané zmeny vlastníka nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností,
- zákona o správe majetku štátu tým, že k zmluvám o nájme nebytových priestorov nebolo vydané písomné rozhodnutie o dočasnej prebytočnosti majetku štátu, k zmluve o výpožičke bol uzatvorený dodatok na viac ako 5 rokov, nebola vytvorená úplná evidencia neplatičov nájomného a neboli vymáhané dlžné sumy od neplatičov.

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR

Kontrolou výdavkov boli zistené porušenie:

- § 9 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite tým, že pri schvaľovaní vecnej správnosti faktúry odsúhlasili zodpovední zamestnanci úhradu faktúry bez prevzatia prác protokolárnym zápisom v zmysle zmluvy o dielo na upratovacie služby,
- hospodárnosti v zmysle § 19 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy uzavretím dvoch zmlúv o dielo na upratovacie služby s rovnakým predmetom plnenia,
- § 4 ods. 4 písm. a) a § 4 ods. 5 zákona o verejnom obstarávaní nesprávnym stanovením hodnoty zákazky,
- hospodárnosti v zmysle § 19 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a súčasne porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 písm. j) nehospodárnym neefektívnym a neúčinným vynakladaním verejných prostriedkov v dôsledku prekročovania limitov spotreby PHM služobných motorových vozidiel,
- Smernice MVRR SR č. 5/2006 o používaní cestných motorových vozidiel a Smernice SM-08-03-VSÚ o používaní služobných motorových vozidiel na MVRR SR prekročením normy spotreby PHM.

Úrad priemyselného vlastníctva SR

Kontrolou bolo zistené porušenie:

- § 9 ods. 3, zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, tým že vykonanie predbežnej a priebežnej kontroly, nebolo jednoznačne zaznamenané v likvidačných listoch,
- zákona o účtovníctve tým že opravy účtovných dokladov neboli vykonané v súlade s § 34 ods. 2, podľa ktorého: *„Oprava sa musí vykonať tak, aby bolo možné určiť zodpovednú osobu, ktorá vykonala príslušnú opravu, deň jej vykonania o obsah opravovaného účtovného záznamu pred opravou aj po oprave. Oprava v účtovnom zázname nesmie viesť k neúplnosti, nepreukázateľnosti, nesprávnosti, nezrozumiteľnosti alebo neprehľadnosti účtovníctva.“*

- zákona o správe majetku štátu, tým že ÚPV nepredložil kontrolnej skupine rozhodnutia o dočasnej prebytočnosti prenajatého nehnuteľného majetku, nepostupoval v súlade s § 3 ods. 3, podľa ktorého: „*O prebytočnosti majetku štátu pre jeho správcu rozhoduje štatutárny orgán správcu. Rozhodnutie musí byť písomné a musí obsahovať najmä označenie prebytočného majetku štátu a jeho identifikačné údaje.*“
- zákona o správe majetku štátu tým, že nájomná zmluva neobsahovala účel nájmu, čím ÚPV nepostupoval v súlade s ustanovením § 13 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z., podľa ktorého „*Nájomná zmluva musí mať písomnú formu a musí obsahovať najmä určenie predmetu a účelu nájmu ...*“.

8 Programové rozpočtovanie

Cieľom programového rozpočtovania ako hlavného nástroja na zefektívnenie verejných financií je vypracovať systém rozpočtu, ktorý bude transparentný pre verejnosť, a ktorý umožní posúdiť účel a výsledný efekt vynakladania verejných zdrojov, ktorý zvýši zodpovednosť správcov rozpočtových kapitol za účelné a efektívne vynakladanie výdavkov v etape prípravy, implementácie aj kontroly plnenia rozpočtu, a ktorý zlepší rozpočtový rozhodovací proces vyjasnením účelnosti vynakladania verejných zdrojov v nadväznosti na očakávané výsledky.

Programové štruktúry kontrolovaných kapitol mali zapracované zámery programov a okrem zákonom určených cieľov aj samostatne stanovené ciele a merateľné ukazovatele pre jednotlivé časti programov, ale naďalej pretrvávali nedostatky pri formulovaní cieľov a ich merateľných ukazovateľov.

Kontrolou bolo zistené, že:

- vyhodnotenie plnenia stanovených merateľných ukazovateľov bolo pri mnohých prvkoch formálne. Pri vyhodnotení plnenia cieľov bol zvolený postup, ktorý nie v každom prípade bol v súlade s čl. 8 bod 8 Metodického pokynu MF SR č. 5239/2004-42 (ďalej len „metodický pokyn MF SR“).
- splnenie cieľa bolo hodnotené na základe vyhodnotenia merateľného ukazovateľa, ktorý nemal stanovenú číselnú hodnotu, ale logickú hodnotu (áno/nie). Pri takto stanovených merateľných ukazovateľoch nie je možné v plnej miere uplatniť niektoré ustanovenia metodického pokynu MF SR.

Opakovane sa vyskytovali nasledovné nezrovnalosti:

- v niektorých prvkoch boli menené ciele v priebehu roka, no vyhodnocované boli k pôvodne stanovenému cieľu,
- merateľné ukazovatele vyjadrené číselne neboli splnené, ale v komentári bolo deklarovane, že „sa plnia“,
- pre nevyčlenenie finančných prostriedkov neboli mnohé prvky realizované, avšak figurujú v module programového rozpočtovania od ich naplánovania.

V súvislosti s vyhodnotením prvku - Štátna pomoc pre Siderit, s. r.o., Nižná Slaná bolo zistené, že ciele a ukazovatele neboli splnené z dôvodu, že na spoločnosť Siderit bol vyhlásený dňa 01.12.2008 konkurz. Štátna pomoc sa zastavila, ale poskytnuté finančné prostriedky vo výške 25 390 tis. Sk neboli vymáhané. Prihláška pohľadávky do konkurzu nebola preukázaná. Uvedená skutočnosť poukazuje na to, že verejné prostriedky neboli použité hospodárne a efektívne tým, že nebol dodržaný predmet a účel zmluvy, neboli

dodržané podmienky o poskytnutí štátnej pomoci stanovené v Schéme štátnej pomoci na podporu regionálneho rozvoja, ako aj v Nariadeniach komisie ES.

9 Rozpočtové vzťahy Slovenskej republiky a Európskej únie

9.1 Charakteristika vplyvu prostriedkov Európskej únie na štátny rozpočet

Pri hodnotení rozpočtových vzťahov Slovenskej republiky a Európskej únie je potrebné brať do úvahy nasledovné charakteristiky a väzby:

1. Odvody a príspevky ktoré platí SR do rozpočtu EÚ, a to:
 - odvody vlastných zdrojov (založené na DPH, na HND a podiel SR na korekcii Veľkej Británie),
 - odvody tradičných vlastných zdrojov (clo, poľnohospodárske poplatky a odvody z produkcie cukru),
 - príspevok SR do Výskumného fondu uhlia a ocele.
2. Členenie príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ a výdavkov na zaradené a nezaradené do štátneho rozpočtu:
 - 2.1 Príjmy a výdavky, ktoré sú rozpočtované, a teda sú zaradené do príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu:
 - Záručná sekcia Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EAGGF) (I. programové obdobie),
 - Európsky poľnohospodársky záručný fond (EAGF) (II. programové obdobie),
 - Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka (EAFRD) (II. programové obdobie),
 - Štrukturálne operácie, a to:
 - Štrukturálne fondy (bez Iniciatívnych programov Spoločenstva INTERREG IIIB a IIIC) (I. a II. programové obdobie),
 - Kohézny fond (I. a II. programové obdobie).
 - 2.2 Príjmy a výdavky, ktoré nie sú rozpočtované, a teda nie sú zaradené do príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu:
 - ISPA/KF,
 - Vnútorne politiky EÚ (patria sem Vnútorne opatrenia, Prechodný fond),
 - Programy Európskej územnej spolupráce (II. programové obdobie),
 - Finančný mechanizmus Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP),
 - Nórsky finančný mechanizmus,
 - Švajčiarsky finančný mechanizmus,
 - Finančná obálka (financovanie cestovných výdavkov, súvisiacich s účasťou zástupcov SR na zasadnutiach výborov a pracovných skupín Rady EÚ).
3. Prostriedky na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu SR.
4. Prelínanie programových období v roku 2008: 2004 - 2006 (I. programové obdobie) a 2007 - 2013 (II. programové obdobie).

Miera pozitívneho finančného vplyvu vstupu SR do EÚ a finančných možností v priebehu roka 2008 závisela od schopnosti SR maximálne využiť disponibilné finančné

zdroje z prostriedkov EÚ, nakoľko odvodová povinnosť vo vzťahu k všeobecnému rozpočtu EÚ je presne vymedzená právnym rámcom, a teda je „daná“.

Bilancia medzi prostriedkami, ktoré SR v roku 2008 odviedla do rozpočtu EÚ a príjmami, ktoré z rozpočtu EÚ získala je čistou finančnou pozíciou SR. Ako bola táto finančná pozícia rozpočtovaná a aká skutočnosť sa dosiahla je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

(v mil. Sk)

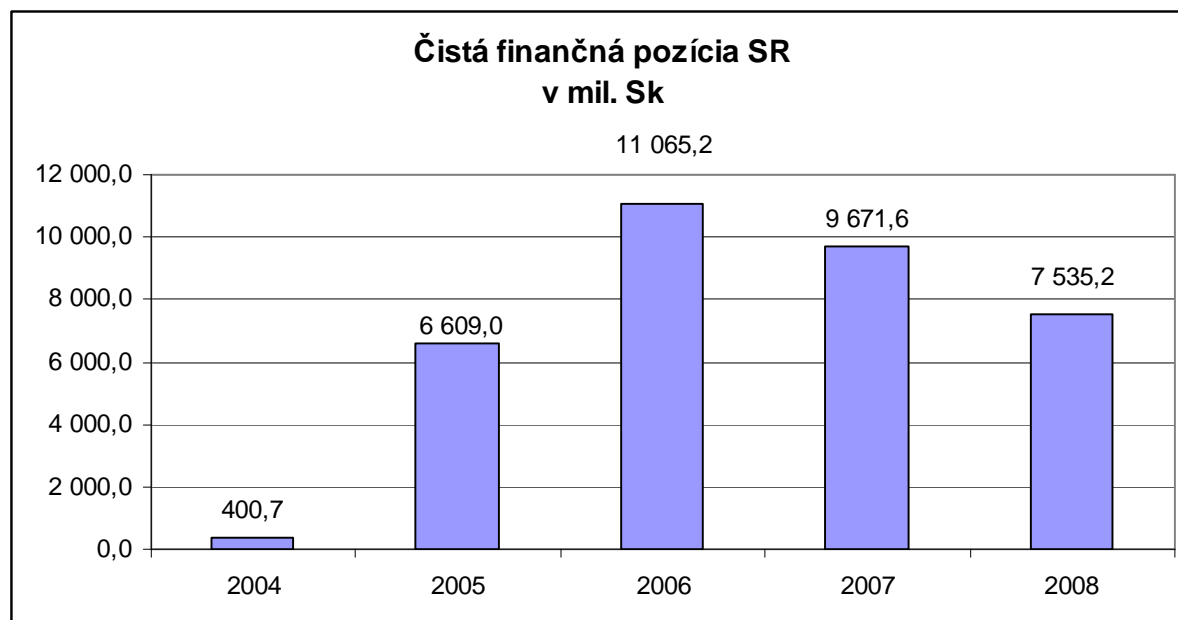
Ukazovateľ	Skutoč. 2007	Rozpočet 2008		Skutoč. 2008	% plnenia upravených o rozpočtu	Rozdiel	Index 2008/2007
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
Odvody a príspevky spolu	17 768,3	21 403,0	18 565,7	19 382,3	104,4	816,8	109,1
Príjmy z EÚ spolu	27 439,9	39 032,3	-	26 917,5	-	-	98,1
Príjmy z EÚ zaradené do príjmov ŠR	25 528,6	35 984,7	27 277,5	26 008,3	95,3	-1 269,2	101,9
Príjmy z EÚ nezaradené do príjmov ŠR	1 911,3	3 047,6	-	909,2	-	-	47,6
*Čistá finančná pozícia	9 671,6	17 629,3	-	7 535,2	-	-	77,9

Zdroj: DR SR, MF SR

* Čistá finančná pozícia = rozdiel medzi príjmami z EU spolu a odvodmi a príspevkami spolu

Z analýzy údajov vyplýva, že rozdiel medzi celkovým objemom príjmov, ktoré SR z rozpočtu EÚ získala a finančnými prostriedkami, ktoré SR do rozpočtu EÚ odviedla dosiahol sumu 7 535,2 mil. Sk, čo je o 10 094,1 mil. Sk menej ako bol schválený rozpočet na rok 2008. Znamená to, že očakávania SR v návrhu rozpočtu na čistou finančnú pozíciu boli vyššie než aká sa skutočne dosiahla.

Vývoj čistej finančnej pozície SR od vstupu do EÚ podľa jednotlivých rokov znázorňuje graf (sumy sú v mil. Sk):

Zdroj: MF SR

Vývoj čistej finančnej pozície SR v rokoch 2007 a 2008 naznačuje klesajúcu tendenciu oproti roku 2006, i keď v rokoch 2007 a 2008 bolo možné čerpať prostriedky I. aj II. programového obdobia.

Čistá finančná pozícia, výška rozdielu medzi príjmami z EÚ a odvodmi a príspevkami do rozpočtu EÚ závisí priamo úmerne od úrovne využitia prostriedkov EÚ schválených pre SR. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že na využiteľnosť zdrojov majú negatívny vplyv rôzne problémy, riziká a nedostatky, ktoré v roku 2008 sprevádzali proces implementácie I. a II. programového obdobia. Riešenie rôznych problémov v oblasti implementácie a kontroly fondov EÚ má aj vedľajší negatívny efekt, a to významné kapacitné viazanie ľudských zdrojov, ktoré by sa mohli využiť produktívnejšie na činnosti implementácie a spracovávaní agendy projektov.

Za negatívny faktor, ovplyvňujúci využitie disponibilných zdrojov EÚ považujeme napríklad aj posúvanie doby ukončenia realizácie bývalých projektov ISPA a projektov Kohézneho fondu I. programového obdobia, z ktorých mnohé sa kumulujú do záverečného štádia oprávneného obdobia na čerpanie v roku 2010. Prítom v tomto období by malo byť intenzívne čerpanie Kohézneho fondu II. programového obdobia, čo predstavuje potenciálne riziko tlaku a možnosti spomalenia čerpania prostriedkov II. programového obdobia z dôvodu prelínania. Čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych opatrení II. programového obdobia k 31.12.2008 bolo na úrovni 0,25 % celkového záväzku 2007 - 2013 a 6,65 % záväzku roku 2007 (podľa pravidla N+3 je možnosť čerpania záväzku 2007 do konca roku 2010), čo nemožno označiť za úspešný stav.

Znamená to teda, že pri vyššom využití prostriedkov EÚ mohla SR za rok 2008 dosiahnuť ešte vyšší finančný prínos. Preto je žiaduce zvýšiť dôraz pri riešení problémov a odbúravaní bariér rýchlejšieho čerpania finančných prostriedkov EÚ za účelom maximalizácie finančného prínosu pre SR z jej členstva v EÚ.

9.2 Analýza rozpočtovaných a skutočne získaných prostriedkov z Európskej únie podľa jednotlivých fondov a ich využitie

Prehľad plnenia príjmov z rozpočtu EÚ zaradených do príjmov ŠR je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	Rozpočet 2008		Skutočnosť 2008	% plnenia	
	schválený	upravený		k schv. rozp.	k upr. rozp.
a	1	2	3	4=3/1*100	5=3/2*100
Záručná sekcia EAGGF	583,2	560,2	0,0	-	-
EAGF	7 577,0	5 823,8	5 401,2	71,3	92,7
EAFRD	8 776,6	4 454,0	5 168,4	58,9	116,0
EFF	0,0	0,0	0,0	-	-
Štrukturálne operácie* z toho:	19 047,9	16 439,5	15 438,7	81,1	93,9
Štrukturálne fondy I. programové obdobia	8 008,6	11 171,1	9 996,2	124,8	89,5
Štrukturálne fondy II. programové obdobia	6 751,9	1 312,3	786,7	11,7	59,9
Kohézny fond I. programové obdobia	1 764,9	3 893,9	4 593,6	260,3	118,0
Kohézny fond II. programové obdobia	2 522,5	62,2	62,2	2,5	100,0
Spolu príjmy zaradené do príjmov ŠR	35 984,7	27 277,5	26 008,3	72,3	95,3

Zdroj: MF SR

*bez vratiek a prostriedkov poskytnutých MF ČR

Plnenie rozpočtu príjmov, prostriedkov, ktoré SR v roku 2008 získala z rozpočtu EÚ sa vykazuje v návrhu záverečného účtu vo vzťahu k upravenému rozpočtu a je na úrovni 95,3 %. Schválený rozpočet príjmov na rok 2008 bol však upravený rozpočtovými opatreniami k 31.12.2008 a predstavuje zníženie oproti schválenému rozpočtu až o 8,7 mld. Sk. Plnenie rozpočtu príjmov spolu oproti schválenému rozpočtu je však len na úrovni 72,3 %. Porovnanie stavu plnenia príjmov podľa hlavných skupín finančných zdrojov EÚ naznačuje, že zatiaľ čo najnižšie percento plnenia príjmov k upravenému rozpočtu je 59 % (štrukturálne fondy II. programového obdobia), percento plnenia príjmov k schválenému rozpočtu vykazuje nepriaznivejšie výsledky, najnižšiu úroveň 2,5 % (Kohézný fond II. programové obdobia) a 11,7 % (štrukturálne fondy II. programové obdobia).

Je zjavné, že odhad rozpočtu na rok 2008 uvažoval s vyšším využitím prostriedkov EÚ, a teda aj vyššími príjmami z rozpočtu EÚ. Prehľad plnenia príjmov z rozpočtu EÚ a iných prostriedkov zo zahraničia na základe medzinárodných zmlúv, nezaradených do príjmov SR je v nasledujúcej tabuľke.

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	Rozpočet 2008		Skutočnosť 2008	%	
	schválený	upravený*		k schv. rozp.	k upr. rozp.
a	1	2	3	$4=3/1*100$	$5=3/2*100$
ISPA/KF	575,4	-	586,4	101,9	-
Vnútorne politiky EÚ**	1 468,6	-	321,9	21,9	-
Programy EÚ II. Programové obdobia	260,4	-	0,9	0,3	-
Spolu príjmy z rozpočtu EÚ nezaradené do príjmov SR	2 304,4	-	909,2	39,5	-
Finančný mechanizmus EHP	261,7	-	7,7	2,9	-
Nórsky finančný mechanizmus	261,6	-	8,6	3,3	-
Švajčiarsky finančný mechanizmus	219,9	-	0,0	0	-
Spolu príjmy nezaradené do príjmov SR	3 047,6	-	925,5	30,4	-

* príjmy z grantov nie sú zaradené do rozpočtu príjmov

** prijímatelia sú aj v súkromnom sektore, čo sa neprejaví vo vykazovaní plnenia príjmov SR

Z rozpočtu EÚ sa získali finančné prostriedky nezaradené do príjmov SR v sume 909,2 mil. Sk, čo predstavuje len 39,5 % schváleného rozpočtu. Žiadne príjmy sa nezískali zo Švajčiarskeho finančného mechanizmu a príjmy z Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu sa pohybujú len na úrovni 2,9 % a 3,3 % schváleného rozpočtu. Nízke plnenie príjmov na úrovni 21,9 % schváleného rozpočtu je i v rámci vnútorných politík EÚ. Okrem programu ISPA/KF údaje o plnení príjmov ukazujú, že neboli naplnené očakávania schváleného rozpočtu na rok 2008.

Čerpanie prostriedkov EÚ a iných prostriedkov zo zahraničia na základe medzinárodných zmlúv zaradených aj nezaradených do výdavkov štátneho rozpočtu a ich percentuálne plnenie vo vzťahu k schválenému a upravenému rozpočtu je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	Rozpočet 2008		Skutočnosť 2008	%	
	schválený	upravený		k schv. rozp.	k upr. rozp.
a	1	2	3	4=3/1*100	5=3/2*100
Záručná sekcia EAGGF	583,2	560,2	560,1	96,1	100,0
EAGF priame platby	6 442,0	4 688,8	4 688,8	72,8	100,0
EAGF trhovo orientované výdavky	1 135,0	1 135,0	183,2	16,1	16,1
EAFRD	8 776,6	4 454,0	4 454,0	50,7	100,0
EFF	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Štrukturálne operácie z toho:	19 047,9	16 470,1	16 464,9	86,4	100,0
Štrukturálne fondy I. programové obdobie	8 008,6	11 233,5	11 228,8	140,2	100,0
Štrukturálne fondy II. programové obdobie	6 751,9	1 280,5	1 280,0	19,0	100,0
Kohézny fond I. programové obdobie	1 764,9	3 893,9	3 893,9	220,6	100,0
Kohézny fond II. programové obdobie	2 522,5	62,2	62,2	2,5	100,0
Spolu prostriedky EÚ zaradené do výdavkov ŠR	35 984,7	27 308,1	26 351,0	73,2	96,5
ISPA/KF	575,4	-	736,0	127,9	-
Vnútorne politiky EÚ	1 468,6	-	335,1	22,8	-
Programy EÚS II. programové obdobie	260,4	-	0,9	0,3	-
Spolu prostriedky EÚ nezaradené do výdavkov ŠR	2 304,4	-	1 072,0	46,5	-
Finančný mechanizmus EHP*	261,7	-	0,0	0,0	-
Nórsky finančný mechanizmus*	261,6	-	0,0	0,0	-
Švajčiarsky finančný mechanizmus	219,9	-	0,0	0,0	-
Spolu výdavky nezaradené do výdavkov ŠR	3 047,6	-	1 072,0	35,2	-
Spolu výdavky zaradené aj nezaradené do výdavkov ŠR	39 032,3	-	27 423,0	70,3	-

* použité prostriedky predplatenia zo ŠR

V roku 2008 SR použila výdavky z rozpočtu EÚ, zaradené aj nezaradené vo výdavkoch ŠR spolu v sume 27,4 mld. Sk, čo predstavuje 70,3 % schváleného rozpočtu v sume 39,0 mld. Sk. Z celkového pohľadu na výdavky v členení podľa jednotlivých finančných zdrojov, či už zaradených alebo nezaradených do ŠR a percenta plnenia vo vzťahu k schválenému rozpočtu je zrejma vysoká rozkolísanosť, keďže skutočné plnenie sa pohybuje od 0% (finančné mechanizmy) až po 220 % (Kohézny fond I. programového obdobia). Väčšina zdrojov EÚ sa pohybuje výrazne pod úrovňou 100 % (napríklad štrukturálne fondy a Kohézny fond II. programového obdobia). Celkový stav výdavkov za rok 2008 zaradených aj nezaradených do výdavkov ŠR na úrovni 70,3 % schváleného rozpočtu svedčí o tom, že očakávania vyjadrené v schválenom rozpočte sa nenaplnili s celkovým výsledným efektom nižším o 29,7 % než sa plánovalo. Úpravou schváleného rozpočtu výdavkov pri prostriedkoch zaradených do výdavkov ŠR sa stav plnenia výdavkov s výnimkou jedného zdroja (EAGF trhovo orientované výdavky) dostal na úroveň 100 %.

9.3 Spolufinancovanie z prostriedkov štátneho rozpočtu

Na spolufinancovanie výdavkov na spoločné programy EÚ a SR v rámci štrukturálnych operácií, štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu I. a II. programového obdobia sa rozpočtovali prostriedky v sume 5 366,8 mil. Sk. Tento schválený rozpočet bol upravený na sumu 4 049,4 mil. Sk. Skutočnosť bola v sume 4 049,0 mil. Sk, čo znamená plnenie na 100 % upraveného rozpočtu (ale len 75 % schváleného rozpočtu). Výdavky na spolufinancovanie zahŕňajú nielen výdavky, ktoré sa uhrádzajú konečným prijímateľom pomoci formou „refundácie“, ale aj výdavky, ktoré sa im poskytujú formou zálohovej platby a predfinancovania.

Výdavky na spolufinancovanie z prostriedkov ŠR na poľnohospodárske fondy (záručnú sekciu EAGGF, EAGF a EAFRD) boli schválené v sume 6 207,4 mil. Sk, upravené na 7 970,3 mil. Sk a v tejto sume je vykázaná skutočnosť, čo rovnako ako pri štrukturálnych operáciách predstavuje plnenie na 100 %.

Spolufinancovanie zo ŠR na použitie prostriedkov EÚ nezaradených do výdavkov ŠR a iných prostriedkov zo zahraničia bolo v sume 424,1 mil. Sk a predstavovalo 99,8 % upraveného a 127,7 % schváleného rozpočtu.

Celkovo možno spolufinancovanie ako jeden zo základných predpokladov poskytovania prostriedkov EÚ Slovenskej republiky zhodnotiť ako dostatočné. ŠR v roku 2008 v plnej miere pokryl potrebu spolufinancovania na realizáciu spoločných programov SR a EÚ, a to zaradených aj nezaradených do výdavkov ŠR a iných prostriedkov zo zahraničia na základe medzinárodných zmlúv. Nevyužitú prostriedky, súvisiace s nižších čerpaním ako bolo predpokladané pri schvaľovaní rozpočtu na rok 2008 boli presunuté do roku 2009.

9.4 Výsledky kontrolnej činnosti NKÚ SR vo vzťahu k prostriedkom EÚ

NKÚ SR v snahe prispieť svojou nezávislou kontrolnou činnosťou k zákonnému, efektívnemu a transparentnému procesu implementácie a využívania eurofondov prevzal na seba zodpovednosť a prijal pre I. programové obdobie 2004 - 2006 funkciu orgánu vydávajúceho vyhlásenia o ukončení pomoci zo štrukturálnych fondov a z Kohézneho fondu.

NKÚ SR počas roka 2008 v tejto pozícii skontroloval celkom 72 subjektov. Boli nimi nielen ministerstvá, implementačné agentúry ale aj koneční prijímatelia pomoci. Títo všetci boli preverení priamo na mieste. Uvedenou činnosťou bolo zistených celkom 133 nedostatkov, napríklad:

- nedôsledné vykonávanie kontroly podľa čl. 4 nariadenia Komisie (ES) č. 438/2001 (štrukturálne fondy) a č. 1386/2002 (Kohézny fond), a to najmä v oblasti verejného obstarávania a pri overovaní plnenia podmienok ochrany finančných záujmov Európskeho spoločenstva (evidencia dlhov),
- nesúlad platného organizačného poriadku a Interného manuálu v oblasti riadenia a výkonu činností riadiaceho orgánu,
- neúmerné zvyšovanie rizika kvalitnej implementácie pomoci zo štrukturálnych fondov v programovom období 2004 - 2006 ako aj v programovom období 2007 - 2013 z dôvodu vysokej fluktuácie zamestnancov útvaru zodpovedného za implementáciu fondov, a to aj napriek využívanej podpore stabilizácie pracovníkov prostredníctvom technickej pomoci,
- nedostatočné usmernenie v oblasti kontroly verejného obstarávania riadiaceho orgánu voči sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom,
- nezjednotené a neaktualizované postupy riadiaceho orgánu a platobnej jednotky pri evidencii nezrovnalostí,
- nedostatky zistené pri testovaní účinnosti a spoľahlivosti vnútorného kontrolného prostredia, napr.:
 - nezabezpečenie adresnosti k zisteným nedostatkom a chýbajúce informácie o realizácii prijatých opatrení na nápravu zisteného stavu,
 - nepresné hodnotenie plnenia opatrení z vnútorného auditu,
 - nedostatočná vypovedacia hodnota niektorých otázok v kontrolných listoch, čo znemožňuje zistiť rozsah vykonanej práce vnútornej kontroly,
- prekračovanie lehoty pri spracovaní žiadosti o predfinancovanie,

- formálne nedostatky pri kontrole žiadostí o platbu, napr. chýbali podpisy, uvedené nesprávne dátumy, nesprávny kód žiadostí; neboli doložené správy z kontrol na mieste vykonané riadiacim orgánom,
- nedostatočná vypovedacia schopnosť správ z kontrol na mieste,
- neplnenie prijatých odporúčaní z kontroly NKÚ SR v roku 2006, ktoré zaväzovali kontrolovaný subjekt zabezpečiť komplexný výkon kontroly všetkých právomocí, ktoré delegovali na sprostredkovateľský orgán,
- nezabezpečenie v plnej miere úloh stanovených v nariadení Komisie (ES) č. 1386/2002, čl.6 v oblasti archivácie dokladov, a tým nedostatočné podklady pre audit trail,
- prekročenie finančných nákladov na projekt, stanovených vo finančnom memorande, nepožiadanie o zmenu finančného memoranda oficiálnou cestou, a tým zhoršenie ekonomických ukazovateľov schválených vo finančnom memorande,
- nedostatočná preukázateľnosť overenia dodržiavania postupov a systému finančného riadenia a kontroly pre Kohézny fond v správe o výsledku z vnútorného auditu a nedostatočná pracovná dokumentácia k auditu,
- nepodloženie zistení z vykonanej následnej finančnej kontroly dostatočnou podpornou dokumentáciou.

Ku všetkým zisteným nedostatkom vydal NKÚ SR odporúčania na ich odstránenie a kontrolované subjekty uviedli konkrétne činnosti na nápravu, termíny a zodpovedné osoby. NKÚ SR bude kontrolovať splnenie odporúčaní až do úplného odstránenia zistených nedostatkov.

Ku každému nedostatku vydal NKÚ SR odporúčanie na jeho odstránenie a kontrolované subjekty uviedli konkrétne nápravné kroky, termín a zodpovednú osobu. NKÚ SR bude kontrolovať splnenie odporúčaní až do úplného odstránenia zistených nedostatkov.

10 Vývoj schodku štátneho rozpočtu a jeho financovanie

V § 1 zákona o štátnom rozpočte na rok 2008 boli celkové príjmy štátneho rozpočtu rozpočtované sumou 348 251 725 000 Sk. Celkové výdavky štátneho rozpočtu boli určené sumou 380 233 025 000 Sk. Schodok ŠR bol určený sumou 31 981 300 000 Sk, ktorá je podľa § 2 ods. 2 zákona maximálna.

Na základe vykonaných rozpočtových opatrení boli príjmy v priebehu roka upravené na sumu 338 203,7 mil. Sk a výdavky na 363 471,7 mil. Sk, čím bola výška schodku, schválená podľa zákona o štátnom rozpočte, znížená na úroveň 25 268,0 mil. Sk.

Pri skutočných dosiahnutých príjmoch 342 003,2 mil. Sk a čerpaných výdavkoch 363 216,9 mil. Sk sa rozpočtové hospodárenie, ako vyplýva z Návrhu ŠZÚ SR za rok 2008, skončilo schodkom na hotovostnej báze vo výške 21 213,7 mil. Sk, a tým bolo dodržané aj ustanovenie § 2 ods. 2 zákona o štátnom rozpočte na rok 2008. Skutočný schodok bol v porovnaní so zákonom rozpočtovanou sumou nižší o 10 767, 6 mil. Sk. Svojím objemom dosiahol úroveň 66,3 % schváleného rozpočtu.

Nižší deficit bol generovaný úsporou výdavkov. Menej intenzívne pôsobilo plnenie príjmov štátneho rozpočtu.

Plnenie príjmov, čerpanie výdavkov a výsledok hospodárenia ŠR na hotovostnej báze počas jednotlivých mesiacov roka 2008 dokumentujú údaje v nasledujúcej tabuľke:

Ukazovateľ		1.	2.	3.	4.	5.	6.
Príjmy	a)	35 003,7	51 538,2	80 967,7	113 429,6	133 278,0	156 207,8
	b)	10,1	14,8	23,2	32,6	38,3	44,9
Výdavky	a)	21 970,3	49 983,3	77 541,9	105 670,8	136 374,8	160 322,6
	b)	5,8	13,1	20,4	27,8	35,9	42,2
Saldo		13 033,4	1 554,9	3 425,8	7 758,8	-3 096,8	-4 114,8

Zdroj: MF SR

Ukazovateľ		7.	8.	9.	10.	11.	12.
Príjmy	a)	186 758,9	216 677,9	241 866,7	274 938,9	307 080,7	342 003,2
	b)	53,6	62,2	69,5	78,9	88,2	98,2
Výdavky	a)	187 373,1	211 593,7	237 549,3	267 056,7	297 503,6	363 216,9
	b)	49,3	55,6	62,5	70,2	78,2	95,5
Saldo		-614,2	5 084,2	4 317,4	7 882,2	9 577,1	-21 213,7

Zdroj: MF SR

a) v mil. Sk

b) % plnenia schváleného ročného rozpočtu

Priebežné hospodárenie ŠR charakterizované vývojom salda k ultimu jednotlivých mesiacov roka 2008 v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2007 je uvedené v nasledujúcom v prehľade:

(v mld. Sk)

Obdobie	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
2007	2,9	-8,5	-11,9	-1,5	-13,0	-11,0	3,9	0,4	-0,6	6,9	5,4	-23,5
2008	13,0	1,6	3,4	7,8	-3,1	-4,1	-0,6	5,1	4,3	7,9	9,6	-21,2

Zdroj: Návrh ZÚVS SR, ŠÚ SR

Proces plnenia ŠR, financovanie schodku ŠR a správu štátneho dlhu upravuje zákon č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Nesúlad medzi príjmami a výdavkami ŠR podľa dikcie § 5 zákona o štátnom dlhu a štátnych zárukách možno kryť prostriedkami získanými vykonávaním finančných operácií na domacom finančnom trhu a zahraničných finančných trhoch prijímaním úverov, vydávaním štátnych cenných papierov a inými činnosťami súvisiacimi s riadením rizík štátneho dlhu.

NKÚ SR analyzoval systém zabezpečovania likvidity ŠR a súlad postupu MF SR pri tvorbe zdrojov financovania schodku ŠR v nadväznosti na ustanovenia citovaných zákonov.

Počas roka bol nesúlad medzi potrebami a zdrojmi financovaný zdrojmi kumulovanými na splácanie dlhu a voľnými zdrojmi Štátnej pokladnice. K ultimu roka boli na krytie štátneho dlhu a schodku ŠR využité dočasne voľné prostriedky prostredníctvom refinančného systému vo výške 153 442,2 mil. Sk. Súčasne malo MF SR k 31.12.2008 za účelom zhodnocovania na medzibankovom trhu uložené finančné prostriedky v sume 62 880,0 mil. Sk, najmä v dvojtýždňových depozitách. Na krytie „krátkej pozície“ štátneho dlhu a na krytie dosiahnutého deficitu sa k 31.12.2008 aktívne využívalo približne 69 400,0 mil. Sk.

V roku 2008 sa uskutočnili aukcie ŠPP, prostredníctvom ktorých bolo získaných 22 323,7 mil. Sk a štát prostredníctvom Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity vydal dlhopisy v celkovej nominálnej hodnote 52 700,0 mil. Sk.

Okrem zabezpečenia krytia deficitu a štátneho dlhu je úlohou MF SR aj efektívne zhodnocovanie dočasne voľných finančných prostriedkov vzniknutých centralizáciou verejných financií na jednom účte v Štátnej pokladnici. Za týmto účelom boli na medzibankovom trhu zhodnotené finančné zdroje v celkovej hodnote 32 501,7 mil. Sk a 176,0 mil. EUR. V súvislosti s kreditným rizikom boli na medzibankovom trhu uzatvorené REPO transakcie v celkovej hodnote 400,7 mil. EUR.

Krytie vykázaného schodku ŠR ku koncu roka bolo zabezpečené príjmami z emitovaných štátnych dlhopisov vo výške 18 667,6 mil. Sk a prijatými úvermi vo výške 2 546,1 mil. Sk.

NKÚ SR konštatuje, že bola zabezpečená denná platobná schopnosť štátu, vykonávali sa operácie za účelom optimalizácie zostatkov na jedinom účte, postupy MF SR a ARDAL pri tvorbe zdrojov dlhového financovania deficitného hospodárenia ŠR a v procese riadenia a zabezpečovania likvidity štátu zodpovedali platnému legislatívnemu rámcu.

11 Štátne aktíva a štátne pasíva

Stav majetku štátu spravovaného štátnymi rozpočtovými organizáciami je v Návrhu ŠZÚ SR v bilancii k 31.12.2008 vykázaný vo výške 1 004 947,7 mil. Sk. Oproti roku 2007 sa zvýšil stav aktív o 400 687,7 mil. Sk, čo bolo spôsobené najmä prírastkom obežného majetku o 368 832,9 mil. Sk. Najvýznamnejšou položkou, ovplyvňujúcou nárast obežných aktív bolo zúčtovanie transferov medzi subjektmi verejnej správy vo výške 380 748,9 mil. Sk.

Na strane pasív bol zaznamenaný v roku 2008 nárast o 400 687,7 mil. Sk. Vlastné imanie dosiahlo k 31.12.2008 hodnotu -181 064,0 mil. Sk, z čoho tvorili oceňovacie rozdiely sumu 231,6 mil. Sk, fondy 87,3 mil. Sk a výsledok hospodárenia predstavoval -181 382,9 mil. Sk. Záväzky sa zvýšili o 452 145,9 mil. Sk z čoho najvyšší podiel tvorilo zúčtovanie transferov medzi subjektami verejnej správy vo výške 364 971,5 mil. Sk.

11.1 Štátne finančné aktíva a štátne finančné pasíva v správe MF SR

MF SR spravuje štátne finančné aktíva a štátne finančné pasíva v bilančnej sume 184 301,9 mil. Sk, čo predstavuje v porovnaní so stavom k 31.12.2007 v sume 176 578,4 mil. Sk zvýšenie o 7 723,5 mil. Sk. Medziročné zvýšenie ŠFA je zdôvodnené predovšetkým nárastom peňažných prostriedkov štátu na účtoch v Štátnej pokladnici o 4 909,9 mil. Sk a vkladov štátu v medzinárodných finančných inštitúciách o 176,9 mil. Sk, ostatných pohľadávok štátu najmä pohľadávok z rozpočtových príjmov o 10 912,3 mil. Sk, nákladov budúcich období hlavne vo forme akruálneho diskontu k ŠD a ŠPP o 10 792,0 mil. Sk. Pokles štátnych finančných aktív bol zaznamenaný pri cenných papieroch v držbe štátu o 14 232,5 mil. Sk, vládnych pohľadávkach voči zahraničiu a pohľadávkach prevzatých od ČSOB, a. s. vo výške 3 500,4 mil. Sk, vkladoch štátu v tuzemských spoločnostiach o 805,2 mil. Sk, pohľadávkach z NFV a pohľadávkach voči podnikom vo výške 529,5 mil. Sk.

Najvyšší podiel na celkovom stave ŠFA k 31.12.2008 vykazovali prostriedky vedené na účtoch v Štátnej pokladnici v sume 77 834,1 mil. Sk (42,2 %), ostatné pohľadávky v sume 63 276,7 mil. Sk (34,3 %), pohľadávky z NFV v sume 15 742,7 mil. Sk (8,5 %) a časové rozlíšenie – náklady budúcich období v sume 10 792,0 mil. Sk (5,9 %).

Porovnávaním stavu ŠFA k 31.12.2008 so stavom k 31.12.2007 NKÚ SR zistil, že v návrhu ZÚ kapitoly VPS, v položke aktív nie je uvedený bilančný účet štátu k 31.12.2008, ktorý vykazoval záporný zostatok vo výške 21 213, 7 mil. Sk, pričom k 31.12.2007 bol tento údaj uvedený v zápornej hodnote výšky schodku štátneho rozpočtu v sume –23 527,8 mil. Sk. Vykazovanie záporného zostatku bilančného účtu k 31.12.2008 na strane pasív súvahy bolo podľa novej metodiky účtovania platnej od 01.01.2008 v súlade s Opatrením MF SR č. 25755/2007-31. Zmenou metodiky bolo ovplyvnené korektné porovnanie a hodnotenie zmeny stavu štátnych finančných aktív a pasív v návrhu ZÚ kapitoly VPS. Pri uplatnení pôvodnej metodiky by stav ŠFA k 31.12.2008 oproti stavu k 31.12.2007 vykazoval pokles o 13 490,2 mil. Sk, najmä v dôsledku zníženia zostatku účtu dôchodkovej reformy o 17 100,0 mil. Sk.

Porovnaním vybraných konečných stavov ŠFA vykázaných k 31.12.2008 v účtovníctve so stavmi uvedenými vo výpisoch zo Štátnej pokladnice a výsledkami inventarizácie k uvedenému dátumu neboli zistené rozdiely.

Zvýšenie záväzkov štátu o 46 071,7 mil. Sk je dôsledkom zvýšenia záväzkov z emisií štátnych pokladničných poukážok a štátnych dlhopisov, čerpaním pôžičiek od komerčných bánk, čerpaním nového úveru od EIB a vznikom nových záväzkov z titulu dôchodkovej reformy.

Stav záväzkov na strane štátnych finančných pasív k 31.12.2008, ktoré zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy vymedzuje ako záväzky štátu vzniknuté z prijatých úverov vlády, z vydaných štátnych cenných papierov a záväzky štátnych príspevkových organizácií vzniknuté z úverových vzťahov, MF SR v plnom rozsahu 729 670,5 mil. Sk charakterizuje ako štátny dlh. V § 2 ods. 1 zákona č. 386/2002 Z. z. o štátnom dlhu a štátnych zárukách v znení neskorších predpisov je štátny dlh definovaný ako súhrn záväzkov SR z minulých rokov.

Štátny dlh ústredných rozpočtových organizácií vykazovaným podľa maastrichtských kritérií je výrazne nižší ako účtovný dlh, ktorý obsahuje v plnej výške záväzky z refinančného systému Štátnej pokladnice, ďalej účty časového rozlíšenia a tiež záväzkov z anonymných vkladov.

Z hľadiska pokrytia dlhovými nástrojmi je skladba štátneho dlhu v účtovníctve MF SR v porovnaní s predchádzajúcim rozpočtovým rokom zachytená nasledovne:

(v mil. Sk)

Položky vnútorného dlhu	Stav k 31. 12. 2007	Stav k 31. 12. 2008
Štátne pokladničné poukážky	0,0	22 323,4
Štátne dlhopisy emitované na domácom trhu	372 914,4	382 819,1
Štátne rehabilitačné dlhopisy	0,7	0,7
Refinančný systém – záväzky voči Štátnej pokladnici	152 067,3	154 180,3
Záväzky z prevzatých úverov ŽSR a Žsp, a.s.	10 504,9	8 030,3
Záväzky z anonymných vkladov	1 107,8	990,4
Záväzky z dôchodkovej reformy	0,0	28 644,0
Záväzky z upísaných nesplatených CP a vkladov	0,0	144,8
Vnútorný dlh spolu	536 595,1	597 133,0

Položky zahraničného dlhu	Stav k 31. 12. 2007	Stav k 31. 12. 2008
Vládne záväzky voči zahraničiu (pôžičky)	8 040,9	6 140,3
Zahraniczne záväzky prevzaté od ČSOB, a. s.	127,6	126,7
Záväzky voči podnikom zo zahraničných vládnych úverov	0,3	0,3
Záväzky z úverových vzťahov ŠFCH	4 470,4	4 226,1
Záväzky zo zmluvy medzi MF SR a EIB	6 710,2	7 985,2
Záväzky z prevzatých úverov ŽSR a Žsp, a. s.	4 435,1	3 364,4
Záväzky z prevzatých úverov Metro Bratislava, a. s.	1 456,1	1 212,3
Záväzky z prevzatých úverov SVP, š. p. Banská Štiavnica	875,1	656,2
Štátne dlhopisy emitované v zahraničí (eurobondy)	120 888,0	108 826,0
Zahraniczny dlh spolu	147 003,7	132 537,5
Štátny dlh (vnútorný a zahraničný dlh spolu)	683 598,8	729 670,5

Zdroj: Návrh ZÚVS

Vývoj štátneho dlhu podľa údajov vykázaných v účtovníctve MF SR za obdobie rokov 2001 až 2008 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Štátny dlh	367 538	388 435	441 214	523 670	553 309	630 844	683 599	729 670
v tom:								
vnútorný	272 689	277 620	335 242	395 618	459 567	515 875	536 595	597 133
zahraničný	94 849	110 815	105 972	128 052	93 742	114 969	147 004	132 537
Index rastu	1,639	1,057	1,136	1,187	1,057	1,140	1,084	1,067

Zdroj: Návrh ZÚVS

Celkový štátny dlh vzrástol v roku 2008 oproti minulému roku v absolútnom vyjadrení o 46 071,7 mil. Sk t. j. o 6,7 %, čo MF SR zdôvodnilo okrem dlhového prefinancovania schodku štátneho rozpočtu, získaním peňažných prostriedkov z emisií ŠPP a štátnych dlhopisov, nárastom záväzkov z prijatých pôžičiek, zaúčtovaním záväzku voči Sociálnej poisťovni z dôvodu prefinancovania dopadov dôchodkovej reformy ako aj časovým rozlíšením úrokov zo záväzkov.

Kontrolou vybraných záväzkov z úverov a štátnych dlhopisov NKÚ SR nezistil nedodržanie zmluvných podmienok týkajúcich sa termínov úhrad a správnosti výšky úhrad istín a úrokov. Porovnaním vybraných konečných stavov ŠFP vykázaných k 31.12.2008 v účtovníctve kapitoly VPS so stavmi uvedenými vo výpisoch zo Štátnej pokladnice a v inventarizácii majetku a záväzkov k 31.12.2008 neboli zistené rozdiely.

12 Zhodnotenie hospodárenia obcí a vyšších územných celkov

V rámci záverečných účtov subjektov verejnej správy NKÚ SR vyjadruje stanovisko k návrhu záverečného účtu za obce a VÚC, a to na základe údajov návrhu záverečného účtu verejnej správy spracovaného MF SR, návrhov záverečných účtov samosprávnych krajov ako aj výsledkov kontrolnej činnosti v uvedených subjektoch.

Zákonom stanovený termín prerokovania návrhov záverečných účtov obcí a samosprávnych krajov do konca júna po uplynutí rozpočtového roka umožňuje uvedeným subjektom aj po odovzdaní údajov pre potreby hodnotenia rozpočtu verejnej správy naďalej pokračovať v spracovaní návrhov záverečných účtov, čo prináša určité riziko zistené kontrolou, a to možnú existenciu nesúlady medzi údajmi v predložených finančných

výkazoch a údajmi, ktoré sú uvedené v záverečných účtoch prerokovaných v zastupiteľstvách subjektov.

Vo vzťahu k údajom o čerpaní rozpočtov a o majetkovej a finančnej situácii obcí je dôležité uviesť ďalšiu skutočnosť zistenú vykonanými kontrolami, ktorá môže mať vplyv na hodnovernosť a správnosť uvedených údajov, a to nesprávne zisťovanie prebytku a schodku rozpočtu, ako aj nedôsledné uplatňovanie rozpočtovej klasifikácie, uplatňovanie ktorej má, okrem iného, zabezpečiť vykazovanie rozpočtových príjmov a výdavkov a jednotné podklady pre spracovanie výkazníctva.

Obce

Bežné rozpočty obcí a miest predpokladali upravené príjmy v sume 79 944,0 mil. Sk, upravené výdavky v sume 73 360,8 mil. Sk a rozpočtový prebytok v sume 6 583,2 mil. Sk. Skutočné bežné príjmy dosiahli sumu 83 081,8 mil. Sk a výdavky sumu 72 717,4 mil. Sk, prebytok bol 10 364,4 mil. Sk.

Kapitálové rozpočty obcí a miest predpokladali upravené príjmy v sume 15 101,4 mil. Sk, upravené výdavky v sume 27 003,1 mil. Sk a rozpočtový schodok vo výške 11 901,7 mil. Sk. Skutočné kapitálové príjmy dosiahli sumu 14 377,5 mil. Sk a kapitálové výdavky 23 058,9 mil. Sk, schodok bol v sume 8 681,4 mil. Sk

Súčasťou rozpočtu boli aj finančné operácie, v rámci ktorých obce a mestá predpokladali v príjmovej časti upravené príjmové finančné operácie v sume 13 368,0 mil. Sk, upravené výdavky v oblasti finančných operácií sa očakávali v sume 4 926,0 mil. Sk a prebytok v sume 8 442,0 mil. Sk. Skutočné príjmové finančné operácie boli dosiahnuté v sume 11 184,4 mil. Sk, výdavkové finančné operácie v sume 4 959,6 mil. Sk a prebytok finančných operácií bol 6 224,8 mil. Sk.

Celkové príjmy rozpočtov obcí a miest, predpokladané v upravenej výške 108 413,4 mil. Sk, v skutočnosti dosiahli sumu 108 643,7 mil. Sk. Z celkových upravených výdavkov v sume 105 289,9 mil. Sk sa realizovalo 100 735,9 mil. Sk. Hospodárenie obcí a miest tak skončilo prebytkom v sume 7 907,8 mil. Sk. Po vylúčení finančných operácií vo výške 11 184,4 mil. Sk z príjmovej časti rozpočtov predstavovali príjmy sumu 97 459,3 mil. Sk. Po vylúčení finančných operácií vo výške 4 959,6 mil. Sk z výdavkovej časti rozpočtov obcí predstavovali výdavky sumu 95 776,3 mil. Sk. Rozpočtové hospodárenie obcí a miest tak po vylúčení finančných operácií skončilo prebytkom vo výške 1 683,0 mil. Sk.

Po započítaní zmien stavu záväzkov (+747,0 mil. Sk) a pohľadávok (-812,0 mil. Sk) skončilo rozpočtové hospodárenie obcí v metodike ESA 95 prebytkom vo výške 124,0 mil. Sk.

V porovnaní s rokom 2007 sa skutočne dosiahnuté príjmy celkom zvýšili o 12 273,9 mil. Sk a celkové výdavky o 9 733,7 mil. Sk. Majetok v porovnaní s rokom 2007 vzrástol o 14 905,5 mil. Sk, z toho najvyššie prírastky zaznamenal dlhodobý hmotný majetok o 12 311,9 mil. Sk, finančné účty o 2 800,9 mil. Sk, dlhodobý finančný majetok o 531,1 mil. Sk a účty časového rozlíšenia o 258,9 mil. Sk.

Súhrnný prehľad o hospodárení obcí podáva nasledujúca tabuľka:

(v mil. Sk)

Položka	Skutočnosť 2007	Rozpočet 2008		Skutočnosť 2008	Rozdiel
		schválený	upravený		
a	1	2	3	4	5=4-3
Bežné príjmy	74 622,0	73 355,3	79 944,0	83 091,8	8 469,8
Kapitálové príjmy	12 536,1	11 021,5	15 101,4	14 377,5	1 841,4
Finančné operácie príjmové	9 211,7	9 996,9	13 368,0	11 184,4	1 972,7
Príjmy celkom	96 369,8	94 373,7	108 413,4	108 653,7	12 283,9
Bežné výdavky	66 179,6	67 693,9	73 360,8	72 717,4	6 537,8
Kapitálové výdavky	20 752,0	20 690,8	27 003,1	23 058,9	2 306,9
Finančné operácie výdavkové	4 070,6	4 125,5	4 926,0	4 959,6	889,0
Výdavky celkom	91 002,2	92 510,2	105 289,9	100 735,9	9 733,7
Príjmy celkom- výdavky celkom	5 367,6	1 863,5	3 123,5	7 917,8	2 550,2

Zdroj: Návrh ZÚVS

V rámci skutočných príjmov celkom v sume 108 653,7 mil. Sk tvoria najväčší podiel daňové príjmy v sume 50 770,4 mil. Sk, z ktorých najväčší podiel (76,7 %) tvorí prevod podielu na dani z príjmov fyzických osôb vo výške 38 922,9 mil. Sk.

Z porovnania jednotlivých zložiek dosiahnutých skutočných príjmov v roku 2008 s rokom 2007 vyplýva, že viaceré obce sa pri získavaní príjmov do svojich rozpočtov spoliehali aj naďalej na finančné zdroje plynúce z podielových daní v rámci fiškálnej decentralizácie, bez väčšej snahy zefektívniť proces dopĺňania svojich rozpočtov miestnymi daňami.

Vo vzťahu k vyššie uvedeným údajom o čerpaní rozpočtov a o majetkovej a finančnej situácii obcí je dôležité uviesť skutočnosť zistenú vykonanými kontrolami, ktorá môže mať vplyv na hodnovernosť a správnosť uvedených údajov, a to nedôsledné uplatňovanie rozpočtovej klasifikácie aj v roku 2008. Uplatňovanie rozpočtovej klasifikácie má, okrem iného, zabezpečiť jednotné triedenie rozpočtových príjmov a výdavkov, ako aj jednotné podklady pre spracovanie výkazníctva. Jej nedôsledné uplatňovanie bolo zistené pri zostavovaní rozpočtu a jeho záväznom členení, vykonávaní jeho zmien, ako aj pri zostavovaní a schvaľovaní záverečného účtu miest a obcí a vyčísl'ovaní výsledku hospodárenia, a to nesprávnym zisťovaním prebytku a schodku rozpočtu. Niektoré obce pri zisťovaní prebytku alebo schodku rozpočtu nevyužili finančné operácie a nevykazovali prevod účelovo určených a nevyčerpaných prostriedkov v predchádzajúcom roku ako príjmovú finančnú operáciu.

Najčastejšie prípady nesprávnej aplikácie rozpočtovej klasifikácie boli zistené v oblasti triedenia výdavkov. Jednalo sa predovšetkým o nesprávne triedenie výdavkov na obstaranie dlhodobého hmotného majetku, čo malo zároveň za následok aj nesprávne účtovanie o jeho obstaraní, resp. o jeho zhodnotení priamo do nákladov, bez jeho ďalšej evidencie. Na základe uvedeného účtovania údaje v účtovnej závierke vo viacerých obciach za rok 2008 nezobrazovali verne majetkovú situáciu, keď obsahovali podhodnotené počiatkové, resp. konečné účtovné stavy niektorých majetkových účtov, ako aj nadhodnotené údaje v rámci nákladových účtov, predovšetkým účet opráv a udržiavania. Pri kontrole správnosti vykazovaných súm vo finančných výkazoch boli zistené nezrovnalosti v evidencii majetku, najmä pri pozemkoch a nehnuteľnostiach, ktoré súviseli so zápisom vlastníckych práv a rôznych zmien v katastri nehnuteľností a pretrvávanie nesprávneho postupu

súvisiaceho s neúčtovaním predpisu pohľadávok, najmä pohľadávok na dani z nehnuteľnosti, resp. účtovania predpisu pohľadávky až pri jej úhrade.

Hodnovernosť údajov o majetkovej situácii, predovšetkým u malých obcí, bola aj v roku 2008 naďalej ovplyvnená prístupom uvedených subjektov k overovaniu účtovných závierok audítormi a spracovaniu odborných stanovísk ich hlavnými kontrolórm. Účtovné závierky, predovšetkým malých obcí, ako podklady pre spracovanie záverečných účtov, nie sú vo väčšine zistených prípadoch overené audítormi pri ich predkladaní daňovému úradu, ale ani do času prerokovania záverečných účtov v obecných zastupiteľstvách, a ku samotným záverečným účtom nie sú často spracované odborné stanoviská hlavných kontrolórov, resp. odborné stanoviská sú spracované na nízkej odbornej úrovni. Táto nízka odborná úroveň je vo viacerých prípadoch ovplyvnená vykonaním malého počtu kontrol hlavnými kontrolórm, čo potom nedáva možnosť z ich strany sumarizovať odborné poznatky a skúsenosti získané kontrolami vo forme ich odborného stanoviska.

Výsledky kontrol v oblasti správy, spôsobu vyrubovania a vymáhania dane z nehnuteľností aj naďalej potvrdzujú rezervy v činnosti obcí ako správcov tejto dane. Je to predovšetkým nedostatočná evidencia daňovníkov a neevidovanie osobných účtov jednotlivých daňových subjektov v zmysle zákona o správe daní a poplatkov oddelene za každý druh dane. V informačnom systéme samosprávy nemali vytvorené prepojenie evidencie medzi jednotlivými druhmi miestnych daní.

Kontrolou bolo aj naďalej zisťované nedôsledné zabezpečenie vymáhania daňových nedoplatkov, neodstupovanie všetkých daňových nedoplatkov súdnym exekútorom na vymáhanie, nevyrubovanie sankčných úrokov za plnenie daňových povinností po zákonom určenom termíne.

Tieto zistené skutočnosti predstavujú možné rizikové oblasti v procese priebežného napĺňania príjmovej stránky rozpočtu obcí spolu s rizikom vzniku prietáhov v daňovom konaní v prípadoch, ak daňové subjekty začnú dôsledne využívať a uplatňovať riadne, resp. mimoriadne opravné prostriedky proti rozhodnutiam obcí. Je preto v záujme obcí minimalizovať možnosť vzniku odvolacích konaní, prípadne súdnych konaní, a to predovšetkým dôsledným a správnym uplatňovaním zákona o správe daní a poplatkov a zákona o miestnych daniach a poplatku za komunálny odpad v praxi.

Príčiny zistených nedostatkov vyplývajú predovšetkým z nesprávneho uplatňovania vnútroorganizačných noriem a všeobecne záväzných právnych predpisov, z neúplného a nesprávneho vedenia účtovníctva, osobitne evidencie pozemkov a stavieb a z neúčinného vnútorného kontrolného systému, ktorý neposkytoval dostatočné informácie pre organizovanie a riadenie jednotlivých činností pri hospodárení s finančnými prostriedkami a správe majetku.

Vyššie územné celky

VÚC zostavovali svoje rozpočty v roku 2008 podľa § 10 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v členení na bežný a kapitálový rozpočet. Súčasťou rozpočtového hospodárenia boli aj príjmové a výdavkové finančné operácie.

Bežné rozpočty VÚC predpokladali upravené príjmy v sume 28 417,2 mil. Sk, upravené výdavky v sume 27 864,5 mil. Sk a rozpočtový prebytok v sume 552,7 mil. Sk. Skutočné bežné príjmy dosiahli sumu 28 602,9 mil. Sk a výdavky sumu 27 481,9 mil. Sk, prebytok bol dosiahnutý v sume 1 121,0 mil. Sk.

Kapitálové rozpočty VÚC predpokladali upravené príjmy v sume 1 642,7 mil. Sk, upravené výdavky v sume 8 788,6 mil. Sk a schodok vo výške 7 145,9 mil. Sk. Skutočné kapitálové príjmy dosiahli sumu 1 388,0 mil. Sk a kapitálové výdavky 5 911,3 mil. Sk, schodok bol v sume 4 523,3 mil. Sk

Súčasťou rozpočtu VÚC boli aj finančné operácie, v rámci ktorých VÚC predpokladali v príjmovej časti upravené príjmové finančné operácie v sume 7 182,2 mil. Sk, upravené výdavkové finančné operácie sa očakávali v sume 409,5 mil. Sk. Skutočné príjmové finančné operácie boli dosiahnuté v sume 6 015,7 mil. Sk, výdavkové finančné operácie v sume 404,8 mil. Sk a prebytok finančných operácií bol 5 610,9 mil. Sk.

Celkové upravené príjmy rozpočtov VÚC predpokladané vo výške 37 242,1 mil. Sk v skutočnosti dosiahli sumu 36 006,6 mil. Sk. Z celkových upravených výdavkov v sume 37 062,6 mil. Sk sa realizovalo 33 798,0 mil. Sk. Hospodárenie VÚC tak skončilo prebytkom v sume 2 208,6 mil. Sk. Po vylúčení finančných operácií vo výške 6 015,7 mil. Sk z príjmovej časti rozpočtov predstavovali príjmy sumu 29 990,9 mil. Sk. Po vylúčení finančných operácií vo výške 404,8 mil. Sk z výdavkovej časti rozpočtov VÚC predstavovali výdavky sumu 33 393,2 mil. Sk. Rozpočtové hospodárenie VÚC tak po vylúčení finančných operácií skončilo schodkom vo výške 3 402,3 mil. Sk.

Výsledky hospodárenia VÚC sumarizuje nasledujúca tabuľka:

(v mil. Sk)

Položka	Skutočnosť 2007	Rozpočet 2008		Skutočnosť 2008	Rozdiel
		schválený	upravený		
a	1	2	3	4	5=4-3
Bežné príjmy	27 085,5	27 686,7	28 417,2	28 602,9	1 517,4
Kapitálové príjmy	644,8	1 024,8	1 642,7	1 388,0	743,2
Finančné operácie príjmové	3 483,5	4 162,8	7 182,2	6 015,7	2 532,2
Príjmy celkom	31 213,8	32 874,3	37 242,1	36 006,6	4 792,8
Bežné výdavky	25 224,1	26 435,8	27 864,5	27 481,9	2 257,8
Kapitálové výdavky	3 183,9	6 181,8	8 788,6	5 911,3	2 727,4
Finančné operácie výdavkové	280,7	219,7	409,5	404,8	124,1
Výdavky celkom	28 688,7	32 837,3	37 062,6	33 798,0	5 109,3
Príjmy celkom – výdavky celkom	2 525,1	37,0	179,5	2 208,6	-316,5

Zdroj: Návrh ZÚVS

Po započítaní zmien stavu záväzkov (+239,0 mil. Sk) a pohľadávok (+329,0 mil. Sk) a ostatných úprav súvisiacich s preklasifikovaním výdavku na splátku investičného úveru (180,0 mil. Sk) skončilo rozpočtové hospodárenie v metodike ESA 95 schodkom vo výške 1 672,3 mil. Sk.

V porovnaní s rokom 2007 sa skutočne dosiahnuté celkové príjmy za rok 2008 zvýšili o 4 792,8 mil. Sk a celkové výdavky o 5 109,3 mil. Sk. Majetok v porovnaní s rokom 2007 vzrástol o 4 290,7 mil. Sk, z toho najvyššie prírastky zaznamenal dlhodobý hmotný majetok

o 3 553,6 mil. Sk, pohľadávky o 800,2 mil. Sk, dlhodobý finančný majetok o 118,8 mil. Sk a účty časového rozlíšenia o 81,0 mil. Sk.

Výsledky kontrolnej činnosti z predchádzajúcich rokov poukazujú na porušenia zákona o verejnom obstarávaní, keď obstarávateľ neurčil predpokladanú hodnotu zákazky podľa podmienok platných v deň uverejnenia výzvy na predkladanie ponúk a výzva k zákazke nebola zverejnená verejne prístupným spôsobom. Ďalej bola uzatvorená kúpna zmluva s úspešným uchádzačom skôr ako to umožňuje príslušné ustanovenie zákona. Niektoré účtovné doklady neobsahovali požadované náležitosti podľa zákona o účtovníctve. Na ťarchu účtu služieb boli zaúčtované náklady, ktoré sa týkali obstarania materiálu. Faktúry za vykonané stavebné práce neobsahovali súpisy vykonaných prác. Pri inventarizácii majetku a záväzkov bol zistený majetok, ktorý nebol v evidencii. Zhotovitelia fakturovali za služby na základe ústnych dohôd bez uzatvorených zmlúv o dielo, prípadne objednávok. Pri niektorých dokladoch pri predbežnej finančnej kontrole nebola podpisom zodpovedného zamestnanca potvrdená správnosť výpočtu a tiež nebolo podpisom zodpovedného zamestnanca potvrdené, že na pripravovanú operáciu sú vyčlenené finančné prostriedky. Nedostatky boli zistené aj pri poskytovaní dotácií obciam.

Záver

NKÚ SR na základe výsledkov kontroly hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami a s majetkom štátu, kontroly správnosti zostavenia záverečných účtov rozpočtových kapitol, kontroly správnosti zostavenia Návrhu záverečného účtu SR za rok 2008, ako aj analýzy vyžiadaných informácií konštatuje, že:

- Návrh záverečného účtu verejnej správy SR za rok 2008 obsahuje všetky náležitosti v zmysle ustanovení § 29 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy,
- v hospodárení štátneho rozpočtu vykázanom na hotovostnom princípe sa v roku 2008 dosiahli:

- príjmy	342 003,2 mil. Sk
- výdavky	363 216,9 mil. Sk
- schodok	21 213,7 mil. Sk
- rast slovenskej ekonomiky bol v roku 2008 založený na zvyšovaní celkovej produktivity výrobných faktorov, konkurencieschopnosti a na ďalších zmenách kvalitatívneho charakteru. Nepriaznivý vývoj hlavných makroekonomických ukazovateľov v IV. štvrtroku 2008 bol odrazom zhoršovania vonkajšieho ekonomického prostredia z dôvodu globálnej finančnej a hospodárskej krízy,
- schodok rozpočtu verejnej správy v metodike ESA 95 dosiahol podľa predbežných údajov úroveň 44 485,0 mil. Sk, čo predstavovalo 2,2 % z vytvoreného HDP a splnenie maastrichtského kritéria deficitu. V medzinárodnom porovnaní patrí SR ku štátom s horším výsledkom oproti priemeru štátov eurozóny (1,9 %), ale lepším oproti priemeru štátov EÚ 27 (2,3 %),
- konsolidovaný dlh verejnej správy (maastrichtský dlh) bol vykázaný vo výške 560 731,0 mil. Sk. Medziročne sa zvýšil o 16 880,0 mil. Sk. Vzhľadom na to, že parameter maastrichtského dlhu – podiel na HDP na úrovni 27,6 % vykázal trend

zlepšenia a nachádza sa pod vyžadovanou limitnou hranicou 60 % je veľkosť dlhu akceptovateľná. Aj v porovnaní s EÚ 27 je hodnota dlhového pomeru priaznivá,

- programové štruktúry kontrolovaných kapitol mali zapracované zábery programov a okrem zákonom určených aj samostatne stanovené ciele a merateľné ukazovatele pre jednotlivé časti programov, ale naďalej pretrvávali nedostatky pri formulovaní cieľov a ich merateľných ukazovateľov,
- rozdiel medzi celkovým objemom príjmov, ktoré SR z rozpočtu EÚ získala a finančnými prostriedkami, ktoré SR do rozpočtu EÚ odviedla dosiahol sumu 7 535,2 mil. Sk, čo je o 10 094,1 mil. Sk menej ako bol schválený rozpočet na rok 2008. Znamená to, že očakávania SR v návrhu rozpočtu na čistú finančnú pozíciu boli vyššie než aká sa skutočne dosiahla.

NKÚ SR konštatuje, že k najväčšiemu počtu nedostatkov zistených kontrolnou činnosťou dochádza porušením zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákona o verejnom obstarávaní, zákona o správe majetku štátu a zákona o účtovníctve.

NKÚ SR odporučil MF SR prijať opatrenie, ktorým zabezpečí zavedenie evidencie o kolkových známkach do účtovného systému kapitoly MF SR a prehodnotiť efektívnosť systému tlače, distribúcie a používania kolkových známok a zvážiť možnosť legislatívnej úpravy tak, aby táto forma platenia bola postupne, v súlade s aplikáciou výsledkov Operačného programu „Informatizácia spoločnosti“ nahradená ostatnými zákonnými spôsobmi platenia správnych a súdnych poplatkov.

Bratislava, jún 2009